

GENERALNY DYREKTOR OCHRONY ŚRODOWISKA

DOOŚ-DŚL.4200.28.2016.is.38

DECYZJA

Na podstawie art. 138 § 1 pkt 1 i 2 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. - *Kodeks postępowania administracyjnego* (Dz. U. z 2016, poz. 23 j.t.), zwanej dalej *kpa*, po rozpatrzeniu odwołań: Górnośląskiego Towarzystwa Przyrodniczego im. Andrzeja Czudka, Stowarzyszenia „Inicjatywa Wolne Wadowice” oraz Burmistrza Wadowic (działającego w imieniu gminy Wadowice) od decyzji Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Krakowie z dnia 9 września 2016 r., znak: OO.4200.8.2014.AK/ASL, o środowiskowych uwarunkowaniach dla przedsięwzięcia pod nazwą: „Budowa drogi ekspresowej Nr S52 Bielsko – Biala – Kęty – Andrychów – Wadowice – Kalwaria – Głogoczów (tzw. Beskidzka Droga Integracyjna – BDI) od km 000+555 „Roboczy” do km 64+522”,

1. w punkcie I uchylam w całości fragment w brzmieniu:

„Ustalam środowiskowe uwarunkowania dla przedsięwzięcia pn.: „Budowa drogi ekspresowej NR S52 Bielsko - Biala - Kęty - Andrychów - Wadowice - Kalwaria - Głogoczów (tzw. Beskidzka Droga Integracyjna - BDI) od km 0+555 „Roboczy” do km 64+522” dla wariantu III i jednocześnie.”

i w tym zakresie orzekam:

„Ustalam środowiskowe uwarunkowania dla przedsięwzięcia pn.: „Budowa drogi ekspresowej NR S52 Bielsko - Biala - Kęty - Andrychów - Wadowice - Kalwaria - Głogoczów (tzw. Beskidzka Droga Integracyjna - BDI) od km 0+555 „Roboczy” do km 64+522” dla wariantu III z włączami w wariantcie A i jednocześnie.”;

2. uchylam punkt I.2.3.b. w całości i w tym zakresie orzekam:

„I.2.3.b Zaplecze budowy oraz bazy materiałowe należy lokalizować zgodnie z wytycznymi sformułowanymi w punkcie I.2.15.”;

3. uchylam punkt I.2.7. w całości i w tym zakresie orzekam:

„I.2.7 W związku z emisją dźwięku na etapie realizacji przedsięwzięcia, należy przed rozpoczęciem budowy ocenić stan elewacji i konstrukcji (stan zerowy) budynków znajdujących się w odległości do 25 m od projektowanej drogi, oraz prowadzić obserwację ich stanu po rozpoczęciu robót. Ocena i obserwacja stanu dotyczyć ma również nawierzchni dróg, po których prowadzony będzie dowóz maszyn i materiałów do budowy, a w przypadku ich zniszczenia w wyniku eksploatacji przez pojazdy budowy należy zapewnić odbudowę ich nawierzchni przeprowadzoną niezwłocznie po zakończeniu robót na danym odcinku planowanej drogi.”;

4. uchylam punkt I.2.8. w całości i w tym zakresie orzekam:

„I.2.8 Przedsięwzięcie należy realizować pod nadzorem przyrodniczym, sprawowanym przez specjalistów z dziedziny: herpetologii (nadzór stały), ornitologii, chiropterologii, entomologii, malakologii, ichtiologii, botaniki (w tym fitosocjologii) i architektury krajobrazu.”;

5. uchylam punkt I.2.10.a w całości i w tym zakresie orzekam:

„I.2.10.a Prace, w tym te związane z wykorzystaniem sprzętu mechanicznego, prowadzone w zasięgu rzutu pionowego koron drzew i krzewów nieprzeznaczonych do wycinki i co najmniej 1 m na zewnątrz od tego zasięgu, należy wykonywać po uzgodnieniu z pełniącym nadzór przyrodniczy specjalistą botanikiem, stosując w czasie budowy środki takie jak m.in.:

- zabezpieczenie pni przed uszkodzeniami mechanicznymi poprzez owijanie ich matami wiklinowymi lub słomianymi (o wysokości ok. 1,50 m) oraz oszalowanie ich deskami do wysokości ok. 1,5 – 2,0 m (w zależności od wysokości drzewa),
- wygradzenie grup drzew i krzewów płotem o wysokości ok. 1,50 m, tak by ochronić przed uszkodzeniem ich pnie i konary,
- wykonanie wykopu w strefie korzeniowej drzewa nieprzeznaczonego do wycinki należy przeprowadzić ręcznie lub z użyciem niewielkiej koparki, a w razie konieczności część korzeni usuwać ostrym narzędziem,
- ochrona odstłoniętych w wykopach korzeni poprzez ich okrycie wilgotnym torfem lub matami, które należy regularnie zwilżać wodą,
- lokalizowanie placów składowych poza zasięgiem rzutu pionowego koron drzew (co najmniej 2 m na zewnątrz od tego zasięgu),
- nieobсыpywanie pni drzew i krzewów powyżej wysokości 0,2 m ponad pierwotny poziom terenu,
- pozostawienie, w przypadku konieczności obniżenia poziomu gruntu, terenu wokół drzew i krzewów w zasięgu wyznaczonym przez obrys korony na wzniesieniach.”;

6. uchylam punkt I.2.10.e w całości i w tym zakresie orzekam:

„I.2.10.e Ubytki w usuwanych fragmentach lasów i zadrzewień śródpolnych należy rekompensować poprzez zaprojektowane i wykonane przy drodze nasadzeń drzew, krzewów i pnaczy, z uwzględnieniem wielorzędowych pasów (o szerokości ok. 5 - 10 m) m.in. w otwartych terenach rolniczych. W celu zwiększenia udatności nasadzeń termin, sposób ich wykonania oraz realizacja powinny odbywać się po konsultacji oraz pod nadzorem specjalisty botanika.

Dodatkowo, w ramach kompensacji przyrodniczej dotyczącej likwidowanych fragmentów siedlisk, należy zamontować budki dla ptaków. Budki powinny być zlokalizowane w miejscach wskazanych przez ornitologa z nadzoru przyrodniczego (działającego w porozumieniu z właściwym zarządcą terenu), odpowiadających wymaganiom biologicznym i ekologicznym poszczególnych gatunków. Należy zamontować przynajmniej:

- dla pleszki - budki typu A, 2 sztuki;
- dla kowalika – budki typu A, 3 sztuki;
- dla mazurka – budki typu A, 5 sztuk;
- dla sikory bogatki – budki typu A, 20 sztuk;
- dla wróbla domowego – budki typu A, 1 sztuka;
- dla sikory czarnogłowej – budki typu A1, 5 sztuk;
- dla sikory sosnowki – budki typu A1, 5 sztuk;
- dla sikory modrej – budki typu A1, 5 sztuk;
- dla szpaka – budki typu B, 10 sztuk;

- dla kawki – budki typu D, 5 sztuk;
- dla kopcinszka – budki typu półotwartego, 10 sztuk;
- dla mucholówki szarej – budki typu półotwartego, 1 sztuka;
- dla strzyżyka – budki typu półotwartego, 2 sztuki.

Budki należy powiesić przed przeprowadzeniem wycinki roślinności, w pobliżu budowy przedsięwzięcia w miejscach wskazanych przez ornitologa z nadzoru przyrodniczego i w uzgodnieniu z właściwym miejscowo nadleśniczym, pod ich bezpośrednią kontrolą. W ramach nadzoru przyrodniczego (ornitolog) należy zapewnić coroczne czyszczenie i właściwą konserwację budek.”;

7. uchylam punkt I.2.12.a w całości i w tym zakresie orzekam:

„I.2.12.a Prace w korytach cieków (w tym wycinkę drzew i krzewów) należy oraz prowadzić pod nadzorem specjalisty ichtiologa z nadzoru przyrodniczego tak, aby cieki pozostały drożne, zachowując ich ciągłość morfologiczną oraz dostępność dla zwierząt.”;

8. uchylam punkt I.2.12.c w całości i umarzam postępowanie pierwszoinstancyjne w tym zakresie;

9. uchylam punkt I.2.12.d w całości i w tym zakresie orzekam:

„I.2.12.d Prace w korytach cieków, w których potwierdzone zostało występowanie chronionych gatunków ryb (tj. w dorzeczu Soly: Pisarzówka, Kozówka, Czerwonka, Węgierka, Lebiódówka, Sola, Macocha, Młynówka, Potok Złotnik, Potok Olszyński, Szybówka, Bulówka, Potok Olszyński; w dorzeczu Skawy: Bobrek, Wieprzówka, Frydrychówka, Choczenka, Konówka, Dąbrówka, Skawa, Kleczanka wraz z dopływami; w dorzeczu Skawinki: Cedron, Jastrząbka, Harbutówka, Glogoczówka), powodujące zmetnienie wody oraz bezpośrednią ingerencję w dno oraz brzoги cieków, należy prowadzić poza okresem rozrodu i inkubacji chronionych gatunków ryb, za który przyjętą należy czas od 1 marca do 15 lipca.

We wskazanym okresie ochronnym mogą być kontynuowane prace rozpoczęte wcześniej pod osłoną gródz, przy czym rozbiórka gródz będzie miała miejsce poza wskazanym terminem, a w przypadku konieczności prowadzenia innych prac w ciekach, w terminie podlegającym wyłączeniu, ich wykonanie jest możliwe (z wyłączeniem Pisarzówki) pod nadzorem ichtiologa i jedynie wówczas, gdy w wyniku przeprowadzonego przez ichtiologa badania koryta cieków (w miejscu planowanej ingerencji, dzień lub kilka dni przed rozpoczęciem robót), nie zostaną w nim stwierdzone ikrzyska. W przypadku stwierdzenia ikrzysk należy zaniechać prowadzenia robót do zakończenia wskazanego terminu ochronnego.

W przypadku prac związanych z regulacją cieków Pisarzówka należy prowadzić je wyłącznie poza terminem od 1 grudnia do 15 lipca.”;

10. uchylam punkt I.2.12.e w całości i w tym zakresie orzekam:

„I.2.12.e W obrębie jednej jednolitej części wód powierzchniowych nie należy prowadzić prac na więcej niż jednym odcinku danego cieków jednocześnie.”;

11. uchylam punkt I.2.12.h w całości i w tym zakresie orzekam:

„I.2.12.h Do przebudowy koryta cieków, budowy nowych fragmentów i umocnienia koryta należy zastosować materiały naturalne (saszyna, drewno, kamień naturalny), umożliwiające zasiedlenie brzegowej strefy koryta przez florę i faunę po zakończeniu robót.”;

12. uchylam punkt I.2.12.i w całości i w tym zakresie orzekam:

„I.2.12.i W korytach cieków nie należy lokalizować barier uniemożliwiających migrację ryb.”;

13. uchylam punkt I.2.14.a w całości i w tym zakresie orzekam:

„I.2.14.a Przed przystąpieniem do prac budowlanych plac budowy powinien zostać skontrolowany pod kątem występowania płazów przez prowadzącego nadzór przyrodniczy herpetologa. Plac budowy, szczególnie w sąsiedztwie siedlisk stanowiących potencjalne miejsca występowania płazów, należy skutecznie zabezpieczyć przed możliwością przedostawania się na jego teren małych zwierząt poprzez:

- *montaż ogrodzeń tymczasowych na odcinku izolującym aktualny front robót, z możliwością przemieszczania ich w miarę postępu prac, w miejscach przecięcia z dolinami cieków i rzek, a także planowanych płatków ochronno-naprowadzających oraz wygradzeń ochronnych stałych. Zasięg oraz szczegółową lokalizację wygradzeń tymczasowych, wykonywanych według zaleceń sformułowanych w punkcie I.2.19.g.iv, ustali i skontroluje nadzór przyrodniczy, adekwatnie do aktualnych warunków środowiskowych;*
- *montaż wiader o wysokości minimum 40 cm, z przepuszczalnym dla wody dnem, wkopanych równo z gruntem po zewnętrznej stronie ogrodzeń tymczasowych, tak aby stanowiły pułapki pozwalające na odłowienie migrujących zwierząt (w tym płazów) i ich późniejsze przeniesienie do właściwych siedlisk, położonych poza terenem, na którym zagraża zwierzętom budowa. W każdym wiadrze powinien zostać umieszczony patyk umożliwiający małym ssakom samodzielne wydostanie się z pułapki;*
- *montaż wygradzeń tymczasowych wzdłuż cieków, w rejonie prowadzonych prac, przed okresem wiosennych migracji, tj. od początku marca lub od momentu zejścia pokrywy śniegowej.”;*

14. uchylam punkt I.2.14.d w całości i w tym zakresie orzekam:

„I.2.14.d Teren budowy należy regularnie kontrolować (z udziałem pełniącego nadzór herpetologa) z uwzględnieniem kontroli zamontowanych przy wygradzeniach wiaderek, a także rowów, wykopów, kolein oraz innych miejsc, mogących stanowić pułapki dla płazów - w okresie wiosennych i jesiennych migracji, tj. od początku marca do połowy maja oraz od połowy sierpnia do połowy października dwa razy dziennie (rano i wieczorem), a w pozostałym okresie raz dziennie. Elementy systemu odwodnienia należy kontrolować minimum raz na dwa tygodnie.”;

15. uchylam punkt I.2.14.f w całości i umarzam postępowanie pierwszoinstancyjne w tym zakresie;

16. uchylam punkt I.2.14.g w całości i w tym zakresie orzekam:

„I.2.14.g W przypadku prac prowadzonych na zbiornikach wodnych należy:

- *prace związane z zasypywaniem zbiorników wodnych prowadzić we wrześniu,*
- *przed likwidacją i zasypaniem zbiorników wodnych, wykopów z wodą, rozlewisk itp., przeprowadzić wykonaną przez herpetologa z nadzoru przyrodniczego kontrolę dna i brzegów pod kątem obecności zwierząt (m.in. płazów, gadów, kijanek lub skrzeka). W przypadku stwierdzenia ich występowania, należy je odłowić i przenieść w inne odpowiednie miejsca, oddalone od placu budowy. Zbiorniki wodne przeznaczone do likwidacji należy szczególnie wygradzić na początku września (by nie dostały się do nich płazy zimujące), według zasad określonych w pkt. I.2.19.g tiret 4, przy jednoczesnym odlamianiu zwierząt opuszczających zbiornik (np. przy pomocy wiaderek wkopanych przy ogrodzeniu od strony zbiornika, których zawartość należy kontrolować przynajmniej raz dziennie). Po odłowieniu zwierząt (także z części lądowej wygradzonego obszaru), należy rozpocząć stopniowe obniżanie lustra wody do dna, przy ciągłym odlamianiu, a następnie z udziałem herpetologa sprawdzić dna i odłowić pozostałe zwierzęta (nie tylko płazy). W przypadku wykorzystania pomp, węże ssące należy zabezpieczyć siatkami, tak by nie przedostały się do nich płazy (np. na końcówkę węża zamontować konstrukcję przypominającą kosz ze szczelnej siatki (oczka < 5 mm),*

która będzie umieszczona ok. 20-30 cm od otworu węża, aby unikać zgniatania płazów przy zasysaniu). Alternatywnie, likwidowany zbiornik można połączyć z wykonanym w sąsiedztwie wykopem o dnie położonym poniżej likwidowanego zbiornika, a dopływ zabezpieczyć siatką. Po odczekaniu ok. dwóch dni, należy odłowić pozostające w zbiorniku płazy (część wyjdzie po rozpoczęciu prac). Odłowione zwierzęta należy przenieść w inne odpowiednie miejsca, z dala od placu budowy, wskazane przez herpetologa. Zasypanie należy prowadzić od strony bardziej stromej i głębszej, aby umożliwić płazom wyjście z drugiej strony. W trakcie zasypania, należy zwracać uwagę na zwierzęta pozostające w zbiorniku, sukcesywnie je odławiać i wynosić. Po zasypaniu ok. 1/4 zbiornika, należy ponownie odczekać dwa dni i odłowić pozostałe zwierzęta. Po tej czynności należy bezwzględnie zasypać pozostałą część zbiornika.”;

17. uchylam punkt I.2.14.h w całości i w tym zakresie orzekam:

„I.2.14h W przypadku konieczności zasypania zbiornika w innym terminie niż wcześniej należy stosować szczególne wygradzenia zbiornika montowane przed sezonem migracji wiosennych, tj. przed końcem lutego. Następnie postępować jak w punkcie I.2.14.g tiret 2. Do momentu rozpoczęcia prac zbiornik należy systematycznie kontrolować, a pojawiające się zwierzęta odławiać i przenosić poza zasięg oddziaływania inwestycji. W przypadku zasiedlenia zbiornika przez płazy i złożenia skrzęku prace należy bezwzględnie przerwać.”;

18. uchylam punkt I.2.14.j w całości i w tym zakresie orzekam:

„I.2.14.j Ustalając w uzgodnieniu z nadzorem przyrodniczym szczegółową lokalizację zbiorników retencyjnych lub oczyszczających należy, uwzględniając warunki terenu, zachować możliwie dużą odległość od wylotów obiektów przewidzianych do migracji zwierząt. Zbiorniki należy zabezpieczyć przed dostępem płazów zarówno na etapie realizacji jak i eksploatacji, poprzez montaż ogrodzeń ochronnych, o których mowa w punkcie I.2.19.g.iii oraz w niniejszej decyzji.”;

19. uchylam punkt I.2.14.l w całości i w tym zakresie orzekam:

„I.2.14.l W związku z koniecznością skompensowania oddziaływania polegającego na utracie siedlisk w wyniku likwidacji kolidujących z drogą zbiorników wodnych, należy:

- zaplanować i wykonać przed zasypaniem zbiorników przeznaczonych do likwidacji stawy kompensacyjne, umiejscowione poza pasem drogowym, dostosowane powierzchnią i charakterem do potrzeb lokalnie występujących populacji płazów, uwzględniając wśród nich przynajmniej następujące lokalizacje:
  - i. km ok. 12+100, po prawej stronie drogi;
  - ii. km ok. 25+000, po prawej stronie drogi,
  - iii. km ok. 43+600, po lewej stronie drogi,
  - iv. km ok. 48+800, po prawej stronie drogi zbiornik i po lewej stronie drogi zbiornik,
  - v. km ok. 49+250, po prawej stronie drogi zbiornik i po lewej stronie drogi zbiornik,
  - vi. km ok. 60+700, po prawej stronie drogi zbiornik i po lewej stronie drogi zbiornik,
  - vii. km ok. 62+170, po lewej stronie drogi,
- uwzględnić łączną powierzchnię stawów kompensacyjnych, która nie może być mniejsza niż 70% powierzchni niszczonej,
- szczegółowe parametry i ukształtowanie każdego ze zbiorników (z których żaden nie może być mniejszy niż 100 m²) oraz sposób zagospodarowania ich otoczenia należy zaprojektować w porozumieniu ze specjalistą herpetologiem i pod jego nadzorem wykonać prace związane z budową i zagospodarowaniem otoczenia tych zbiorników.”;

20. uchylam punkt I.2.14.m w całości i w tym zakresie orzekam:

„I.2.14.m Wszystkie czynności związane z ingerencją w siedliska płazów oraz cieki i zbiorniki wodne należy wykonywać według wskazań herpetologa z nadzoru przyrodniczego, w tym należy zapewnić obecność i realizację wskazań osób z nadzoru herpetologicznego w czasie przygotowania i zasypiania zaplanowanych do likwidacji zbiorników, w tym:

- i. stawu (przy gospodarstwie rolnym) w km ok. 25+100, o pow. ok. 0,95 ara, miejsce rozrodu i migracji żaby trawnej, ropuchy szarej i żab zielonych,
- ii. stawu (przy torach kolejowych w Kalwarii Zebrzydowskiej) w km ok. 48+700, o pow. ok. 11 arów, miejsce rozrodu, żaby trawnej, ropuchy szarej, kumaka nizinnego, żab „zielonych”, rzekotki drzewnej i traszki zmyczajnej,
- iii. stawu (przy drodze w pobliżu klasztoru w Zebrzydowicach w km ok. 49+000, o pow. ok. 2,2 ha, miejsce rozrodu i migracji, żaby trawnej, ropuchy szarej, kumaka nizinnego, żab „zielonych”, rzekotki drzewnej,
- iv. stawu (przy zabudowie komercyjnej w Krzymaczu) w km ok. 60+700, o pow. ok. 23 arów, miejsce rozrodu, żaby trawnej, ropuchy szarej, żab „zielonych”, rzekotki drzewnej,
- v. stawu (oczko wodne na terenie posesji z zabudową jednorodzinna) w km ok. 62+135, o pow. ok. 2,2 arów.”;

21. uchylam punkt I.2.15.b w całości i w tym zakresie orzekam:

„I.2.15.b Masy ziemne, kruszywo i inne materiały budowlane oraz magazynowane czasowo odpady należy składować w lokalizacjach zaakceptowanych przez specjalistów z nadzoru przyrodniczego, poza obszarami podmokłymi (w tym torfowiskami) oraz poza bezpośrednim sąsiedztwem cieków i zbiorników wodnych. Ograniczenie dotyczące mas ziemnych nie dotyczy zbiorników przewidzianych do likwidacji, zgodnie z punktem I.2.14.m oraz terenu przewidzianego pod korpus drogi lub place postojowe, po uprzednim odhumusowaniu terenu. Nie wolno rozplantowywać mas ziemnych w dolinach cieków, na terenach podmokłych oraz w bezpośrednim sąsiedztwie nielikwidowanych zbiorników wodnych (poza czynnościami wynikającymi ściśle z projektu budowlanego i niniejszej decyzji).”;

22. uchylam punkt I.2.15.c w całości i w tym zakresie orzekam:

„I.2.15.c Zaplecza budowy oraz bazy materiałowe i miejsca czasowego magazynowania należy lokalizować w miejscach uzgodnionych ze specjalistami z nadzoru przyrodniczego, w odległości przynajmniej 50 m od cieków i zbiorników wodnych oraz poza terenami stanowiącymi formy ochrony przyrody.”;

23. uchylam w punkcie I.2.15.d tiret 13 i 14 w brzmieniu:

- „• km ok. 52+000 do km ok. 54+000 (wg km wariantu II)
- km ok. 58+700 do km ok. 60+300 (wg km wariantu II)”

i w tym zakresie orzekam:

- „• km ok. 51+360 do km ok. 54+000 (wg km wariantu II)
- km ok. 57+900 do km ok. 61+000 (wg km wariantu II)”;

24. uchylam ostatnie zdanie, sformułowane w punkcie I.2.15 po podpunktach od a do d w całości i w tym zakresie orzekam:

„Ograniczenia dotyczące lokalizacji zapleczy budowy (z wyłączeniem możliwości składowania mas ziemnych i magazynowania odpadów) nie dotyczą robót związanych z budową obiektów inżynierskich (w tym obiektów mostowych i przepustów).”;

25. uchylam w punkcie I.2.19 fragment w brzmieniu:

„19 Należy wykonać ekrany w celu ochrony przed kolizjami z ptakami i nietoperzami w następującym zakresie:”

i w tym zakresie orzekam:

„19 W związku z koniecznością przystosowania drogi do bytowania na sąsiadujących z nią siedliskach zwierząt oraz zapewnienia im możliwości bezpiecznej migracji, należy przewidzieć i wykonać:”;

26. uchylam punkt I.2.19.a w całości i umarzam postępowanie pierwszoinstancyjne w tym zakresie;

27. uchylam punkt I.2.19.b w całości i w tym zakresie orzekam:

„I.2.19.b Ekrany dla ochrony nietoperzy (wykonane np. z siatki o wielkości oczek nie przekraczającej 5x5 cm) o wysokości min. 4 m, zlokalizowane na odcinku przecinającym kompleks leśny położony pomiędzy Bujakowem i Harszówkami: ekran od 6+550 km (strona południowa) i od 6+600 km (strona północna) do 8+350 km (po obu stronach drogi).”;

28. uchylam punkt I.2.19.c w całości i w tym zakresie orzekam:

„I.2.19.c Ekrany antyosłnieniowe (wysokości przynajmniej 2 m), sięgające przynajmniej 50 m w obu kierunkach od zewnętrznych krawędzi przejść dla zwierząt, zamontowane na obiektach wskazanych poniżej:

i. Estakada w km 4+780;

ii. Obiekt w km 7+575;

iii. Estakada nad Solą w m 10+292;

iv. Estakada w km 13+389;

v. Estakada nad rzeką Skawą w km 32+965;

vi. Estakada nad rzeką Kleczanką w km 35+555;

vii. Estakada w km 42+485;

viii. Estakada nad rzeką Cedron w km 49+429;

ix. Estakada w km 53+152;

x. Estakada w km 54+064.”;

29. uchylam punkt I.2.19.d.vi w całości i w tym zakresie orzekam:

„I.2.19.d.vi w przepustach zespolonych z ciekami, dla których wskazano funkcję przejść dla zwierząt należy pozostawić należy dla migrujących zwierząt obustronne pasy gruntu. W obiektach, w których nie będzie to wykonalne, należy zastosować obustronne półki, pokryte co najmniej 5 cm warstwą gleby mineralnej, znajdujące się poniżej poziomu wody średniej, płynnie i z zachowaniem ciągłości szlaku migracyjnego połączone z otoczeniem.”;

30. uchylam punkt I.2.19.d.vii w całości i w tym zakresie orzekam:

„I.2.19.d.vii strefy migracji w obrębie przejść dolnych dla dużych i średnich zwierząt należy zaprojektować w sposób zwiększający ich funkcjonalność poprzez: wprowadzenie głazów zabezpieczających przed njazdem pojazdów, skąpisk kamieni o funkcji siedliskotwórczej, karp korzeniowych, stosów gałęzi lub kłód, a w obrębie

najścia dodatkowo nasadzenie krzewów liściastych lub ciernistych oraz ewentualnie wprowadzenie niskich drzew i krzewów owocowych w postaci pojedynczych nasadzeń.”;

31. uchylam punkt I.2.19.d.x w całości i w tym zakresie orzekam:

„I.2.19.d.x należy zaprojektować i wykonać plotki ochronno - naprowadzające, o których mowa w punkcie I.2.19.g.v, uniemożliwiające płazom przedostanie się na jezdnię, z uwzględnieniem następujących odcinków drogi:

- strona północna: 0+760 - 1+416; strona południowa: 0+760 - 1+200;
- obustronne: 1+645 - 2+029;
- obustronne: 3+100 - 3+700;
- strona północna: 4+400 - 5+600; strona południowa: 4+069 (z wygradzeniem węzła) - 5+600;
- strona północna: 11+690 - 13+600; strona południowa: 11+850 - 12+050 oraz od 12+400 - (z wydłużeniem na całym odcinku przebudowywanej ul. Widok)- 13+600;
- obustronne: 34+700 - 36+100.”;

32. uchylam punkt I.2.19.d.xi w całości i w tym zakresie orzekam:

„I.2.19.d.xi należy stosować obustronne stałe oraz tymczasowe wygradzenia herpetologiczne ochronne o parametrach wskazanych w punkcie I.2.19.g.iii oraz I.2.19.g.iv w następujących lokalizacjach:

- w miejscach planowanych plotków ochronno – naprowadzających wskazanych w zreformowanym punkcie I.2.19.d.x (tymczasowe);
- 5+600 - 11+025 (zakończone U lub C-kształtną zwrotką, wydłużone o cały przebudowywany odcinek ul. Kęckiej);
- 14+000 - 19+634;
- 20+593 - 22+000;
- 23+525 - 27+150;
- 29+945 - 32+454;
- 37+300 - do końca opracowania.”;

33. uchylam punkt I.2.19.d.xii w całości i w tym zakresie orzekam:

„I.2.19.d.xii Stałe ogrodzenia herpetologiczne powinny:

- szczególnie wygradzać obszary węzłów oraz wiaduktów przed możliwym wtargnięciem płazów na jezdnię;
- w przypadku konieczności przzerwania ciągłości wygradzeń z uwagi na kolizje z drogami dojazdowymi, zjazdami itp., należy zachować ciągłość zabezpieczeń poprzez stosowanie betonowych rynien uniemożliwiających przedostawanie się płazów na drogę. Rynny takie powinny być wbudowane prostopadle do osi drogi podrzędnej, zostać połączone (z zachowaniem ciągłości zabezpieczenia) z systemem wygradzeń ochronnych zlokalizowanych wzdłuż drogi głównej, posiadać szerokość minimalną 50 cm i szerokość rozstawu prętów kraty wpadowej 6 cm;
- szczególnie łączyć się z czołem przejść dolnych dla zwierząt pełniąc funkcję naprowadzającą na przejścia;
- zostać zamontowane przed oddaniem drogi do użytku.”;

34. uchylam punkt I.2.19.d.xiii w całości i w tym zakresie orzekam:

„I.2.19.d.xiii Przed oddaniem drogi do użytku urządzenia odwodnieniowe, które mogą stanowić pułapki dla małych zwierząt, należy zabezpieczyć w szczególności poprzez:

- zastosowanie w studniach i nieckach wpadowych szczególnych pokryw górnych (z min. 2 otworami zabezpieczonymi zaślepkami). W przypadku braku możliwości zastosowania pokrywy szczególnej należy

- zastosować klapy lub ramy z płaskowników o rozstawie prętów ≤ 2 cm z umocowaną na całej powierzchni siatką stalową o wielkości oczek ≤ 5 mm;
- studnie otwarte zabezpieczyć za pomocą ogrodzenia siatki stalowej o oczkach ≤ 5 mm, szczelnie połączonej z ogrodzeniem głównym o wysokości min. 50 cm i górnej krawędzi długości 10 cm odgiętej na zewnątrz;
- umieszczenie elementów pływających (platform) oraz pochylni umożliwiających samodzielną ucieczkę uwięzionych zwierząt lub rur ucieczkowych;
- ochronę otworów wlotowych studni i niecek kratami stalowymi lub płaskownikami o rozstawie prętów ≤ 2 cm.”;

35. uchylam punkt I.2.19.d.xv w całości i umarzam postępowanie pierwszoinstancyjne w tym zakresie;

36. uchylam punkt I.2.19.e.i w całości i w tym zakresie orzekam:

„I.2.19.e.i ograniczania dostępu zwierząt i zawężania światła przejść, np. poprzez lokalizowanie na obszarze najścisłe na przejścia i samych przejść elementów infrastruktury drogowej, które nie służą dostosowaniu terenu do pełnienia funkcji przejścia dla zwierząt i których widoczna obecność może skutkować zmniejszeniem strefy dostępnej dla zwierząt i ograniczyć funkcjonalność przejścia.”;

37. uchylam punkt I.2.19.f w całości i umarzam postępowanie pierwszoinstancyjne w tym zakresie;

38. uchylam punkt I.2.19.g w całości i w tym zakresie orzekam:

„I.2.19.g obustronne, szczelne ogrodzenie wzdłuż drogi. Wygradzenie ma mieć następujące parametry i cechy:

- i. dla obszarów leśnych i przejść dla zwierząt dużych – wysokość części naziemnej wygradzenia nie mniejsza niż 240 cm;
- ii. dla pozostałych obszarów wysokość części naziemnej wygradzenia nie mniejsza niż 220 cm;

Ogrodzenie, o którym mowa w podpunktach i. oraz ii. powinno zostać wykonane z siatki metalowej o zmiennej wielkości oczek zwiększającej się ku górze. Ogrodzenie od dołu do wysokości min. 50 cm – oczka max. 2x15 cm, powyżej - do wysokości min. 100 cm oczka o wielkości max. 5x15 cm, zaś powyżej 100 cm oczka wielkości max. 15x15 cm. Ogrodzenie na całej długości powinno być wkopane w ziemię na głębokość 50 cm.

iii. wygradzenia herpetologiczne stale powinny być wykonane z pełnych płyt (np. betonowych lub polimerobetonowych) – wskazanych do zastosowania zwłaszcza wokół zbiorników retencyjnych oraz wzdłuż odcinków drogi położonych w odległości do 500 m od miejsc rozrodu płazów, w tym zbiorników kompensacyjnych. W pozostałych przypadkach możliwe jest stosowanie siatek stalowych o średnicy oczek $\leq 0,5$ cm, o wysokości min. 50 cm (w części naziemnej). Płyty lub siatka muszą posiadać krawędź górną o szerokości min. 10 cm, odchylną na zewnątrz. Ogrodzenie na całej długości powinno być wkopane w ziemię na głębokość co najmniej 30 cm. W przypadku pełnienia funkcji ochronno - naprowadzającej konieczne jest trwałe połączenie zakończeń płotków z czołem obiektów umożliwiających bezkolizyjne przechodzenie zwierząt;

iv. wygradzenia herpetologiczne tymczasowe powinny mieć wysokość 50 cm w części naziemnej, zakończonych dodatkowo 10 cm przewieszką odchylną na zewnątrz. Część podziemna winna być wkopana na głębokość min. 10 cm. Ogrodzenie należy wykonać z materiału umożliwiającego odpowiedni nacisk

- (siatka/folia polimerowa, siatka stalowa, geomótknina, geotkanina itp.). Oczka siatki nie mogą przekraczać 0,5 cm. Wolne końce ogrodzeń należy zakończyć U lub C kształtymi zawrotkami;
- v. plotki ochronno - naprowadzające w postaci pełnych płyt lub siatek o średnicy oczek $\leq 0,5$ cm (lub innego równoważnego rozwiązania) wysokości min. 50 cm dla części nadziemnej. Płyty, siatka lub inne równoważne rozwiązanie muszą posiadać kraweść górną o szerokości min. 10 cm, odchyloną na zewnątrz drogi. Dodatkowe wyгородzenie powinno być wkopane w ziemię na głębokość min. 30 cm. Wolne końce ogrodzeń ochronno – naprowadzających należy zakończyć U lub C kształtymi zawrotkami;
- ni. dopuszczają się, aby funkcje plotka pełniły elementy konstrukcji bądź wyposażenia drogi (np. pionowe ściany oporowe, ekrany akustyczne) pod warunkiem zachowania parametrów funkcjonalnych opisanych w podpunktach iii oraz v, uniemożliwiających przedostawanie się płazów na jezdnię. Dopuszczone rozwiązania wymagają przeanalizowania i uzasadnienia na etapie ponownej oceny oddziaływania na środowisko.”;

39. uchylam punkt I.2.19.h w całości i w tym zakresie orzekam:

„I.2.19.b Funkcje przejść dla zwierząt pełnić będą obiekty wg poniższego wykazu:

Lp.	Lokalizacja	Typ przejścia	Wymiary przekroju poprzecznego przejścia (szerokość x wysokość)
1	0+895	Przepust - przejście dla małych zwierząt zespólone z ciekim	5m x 2,5m
2	1+845	Przepust - przejście dla małych zwierząt zespólone z ciekim	5m x 2,5m
3	3+207	Przepust - przejście dla małych zwierząt zespólone z ciekim	5m x 2,5m
4	3+409	Przepust - przejście dla małych zwierząt zespólone z ciekim	5m x 2,5m
5	4+780	Estakada - przejście dolne zespólone z drogą gminną i ciekim (rz. Czerwonka) dla wszystkich grup zwierząt	ok. 330m x (>4,5m)
6	5+493	Przepust - przejście dla małych zwierząt zespólone z ciekim	2,5m x 2,5m
7	5+831	Przepust - przejście dla małych zwierząt zespólone z ciekim	3m x 2m
8	6+750	Przepust suchy - przejście dla zwierząt małych	3,5m x 2m
9	6+950	Przepust suchy - przejście dla zwierząt małych	3,5m x 2m
10	7+150	Przepust suchy - przejście dla zwierząt małych	2,5m x 2,5m

Lp.	Lokalizacja	Typ przejścia	Wymiary przekroju poprzecznego przejścia (szerokość x wysokość)
11	7+575	Estakada - przejście dolne nad ciekim (rz. Leśniówka) dla wszystkich grup zwierząt	ok. 450m x (>4,5m)
12	8+020	Przepust suchy - przejście dla zwierząt małych	2,5m x 2,5m
13	8+779	Przepust - przejście dla małych zwierząt zespolone z ciekim	2,5m x 2,5m
14	8+930	Przepust - przejście dla małych i średnich zwierząt zespolone z ciekim	9m x 4m
15	9+365	Przepust - przejście dla małych zwierząt zespolone z ciekim	3m x 2m
16	9+600	Przepust - przejście dla małych zwierząt zespolone z ciekim	3m x 2m
17	10+292	Estakada - przejście dolne przy cieku (rz. Sola) dla wszystkich grup zwierząt	ok. 1050m x >ok. 4,5m
18	11+985	Przepust - przejście dla małych zwierząt zespolone z ciekim	3m x 2m
19	12+517	Przepust - przejście dla małych i średnich zwierząt zespolone z ciekim	5m x 3m
20	13+389	Estakada - przejście dolne dla wszystkich grup zwierząt	ok. 265m x ok. >4,5m
21	14+222	Przepust - przejście dla małych i średnich zwierząt zespolone z ciekim	9m x 4m
22	14+611	Przepust - przejście dla małych i średnich zwierząt zespolone z ciekim	9m x 4m
23	15+635	Przepust - przejście dla małych zwierząt zespolone z ciekim	9m x 4m
24	16+095	Most nad ciekim - przejście dolne dla zwierząt małych i średnich	72m x (>2,5m)
25	16+934	Przepust - przejście dla małych zwierząt zespolone z ciekim	9m x 4m
26	19+100	Przepust - przejście dla małych zwierząt zespolone z ciekim	2,5m x 2,5m
27	20+027	Estakada - przejście dolne nad ciekim (rz. Wieprzówka) dla zwierząt małych	ok. 613m x (>4,5m)
28	20+614	Wiadukt - przejście dolne dla zwierząt małych	ok. 138m x (>4,5m)

I.p.	Lokalizacja	Typ przejścia	Wymiary przekroju poprzecznego przejścia (szerokość x wysokość)
29	21+035	Wiadukt - przejście dolne dla zwierząt małych	ok. 162m x (>4,5m)
30	21+559	Przepust - przejście dla małych zwierząt zespolone z ciekkiem	2,5m x 2,5m
31	23+625	Wiadukt - przejście dolne dla zwierząt małych i średnich	ok. 80m x (>4,5m)
32	24+269	Przepust - przejście dla małych zwierząt zespolone z ciekkiem	2,5m x 2,5m
33	24+958	Wiadukt - przejście dolne dla zwierząt małych i średnich	ok. 162m x (>4,5m)
34	26+895	Wiadukt - przejście dolne dla zwierząt małych i średnich	ok. 66m x (>4,5m)
35	30+640	Wiadukt - przejście dolne dla zwierząt małych	ok. 340m x (>4,5m)
36	31+832	Wiadukt - przejście dolne dla zwierząt małych	ok. 520m x (>4,5m)
37	32+965	Estakada - przejście dolne nad ciekkiem (rz. Skawa) dla wszystkich grup zwierząt	ok. 917m x (>4,5m)
38	35+555	Estakada - przejście dolne nad rz. Kleczanka dla wszystkich grup zwierząt	ok. 1210m x (>4,5m)
39	37+525	Most nad ciekkiem - przejście dolne dla zwierząt małych i średnich	ok. 14m x (>3,5m)
40	38+029	Przepust - przejście dla małych zwierząt zespolone z ciekkiem	12m x 4m
41	38+553	Most nad ciekkiem - przejście dolne dla zwierząt małych i średnich	ok. 245m x (>4,5m)
42	38+932	Most nad ciekkiem - przejście dolne dla zwierząt małych i średnich	ok. 200m x (>4,5m)
43	39+595	Wiadukt - przejście dolne dla zwierząt małych i średnich	ok. 125m x (>4,5m)
44	40+317	Most nad ciekkiem - przejście dolne dla zwierząt małych i średnich	ok. 415m x (>4,5m)
45	41+266	Estakada nad ciekkiem - przejście dolne dla wszystkich grup zwierząt	Ok. 470 x (>4,5m)
46	42+485	Most nad ciekkiem - przejście dolne dla zwierząt małych i średnich	ok. 730m x (>4,5m)

<i>I.p.</i>	<i>Lokalizacja</i>	<i>Typ przejścia</i>	<i>Wymiary przekroju poprzecznego przejścia (szerokość x wysokość)</i>
47	44+100	Przepust suchy- przejście dla zwierząt małych	3,5m x 2m
48	44+266	Most nad ciekim - przejście dolne dla zwierząt małych i średnich	ok. 41m x (>3,5m)
49	47+531	Most nad ciekim - przejście dolne dla zwierząt małych i średnich	ok. 20m x (>2,5m)
50	47+794	Most nad ciekim - przejście dolne dla zwierząt małych i średnich	ok. 20m x (>2,5m)
51	48+600	Przepust - przejście dla małych zwierząt zespolone z ciekim	3,5m x 2m
52	49+429	Estakada - przejście dolne nad ciekim (rz. Cedron) dla wszystkich grup zwierząt	ok. 320m x 2,5-4,5m
53	53+152	Estakada - przejście dolne dla wszystkich grup zwierząt	ok. 250m x (>4,5m)
54	54+064	Estakada - przejście dolne dla wszystkich grup zwierząt	ok. 160m x (>4,5m)
55	54+919	Estakada - przejście dolne dla zwierząt małych i średnich	ok. 300m x (>3,5m)
56	56+902	Estakada - przejście dolne dla zwierząt małych (zjazd)	ok. 385m x (>4,5m)
57	58+200	Estakada - przejście dolne dla wszystkich grup zwierząt	ok. 1640m x (>4,5m)
58	59+227	Most nad ciekim - przejście dolne dla zwierząt małych połączone plotkami naprowadzającymi z przejściem w ciągu DK52	ok. 15m x (>1m)
59	59+227	Przepust w ciągu DK52 - przejście dla małych zwierząt zespolone z ciekim	3m x 2m
60	59+585	Most nad ciekim - przejście dolne dla zwierząt małych	ok. 15m x (>1m)
61	59+722	Most nad ciekim - przejście dolne dla zwierząt małych połączone plotkami naprowadzającymi z przejściem w ciągu DK52	ok. 15m x (>1m)
62	59+722	Przepust w ciągu DK52 - przejście dla małych zwierząt zespolone z ciekim	3m x 2m

<i>I p.</i>	<i>Lokalizacja</i>	<i>Typ przejścia</i>	<i>Wymiary przekroju poprzecznego przejścia (szerokość x wysokość)</i>
63	60+046	<i>Most nad ciekami - przejście dolne dla zwierząt małych połączone płotkami naprowadzającymi z przejściem w ciągu DK52</i>	<i>ok. 15m x (>1m)</i>
64	60+046	<i>Przepust w ciągu DK52 - przejście dla małych zwierząt zespolone z ciekami</i>	<i>3m x 2m</i>
65	60+308	<i>Most nad ciekami - przejście dolne dla zwierząt małych</i>	<i>ok. 20m x (>1,5m)</i>
66	60+750	<i>Przepust suchy - przejście dla zwierząt małych</i>	<i>2,5m x 2,5m</i>
67	60+850	<i>Przepust suchy - przejście dla zwierząt małych</i>	<i>2,5m x 2,5m</i>
68	60+920	<i>Przepust suchy - przejście dla zwierząt małych</i>	<i>2,5m x 2,5m</i>
69	61+200	<i>Most nad ciekami - przejście dolne dla zwierząt małych</i>	<i>ok. 20m x (>2m)</i>
70	61+614	<i>Most nad ciekami - przejście dolne dla zwierząt małych</i>	<i>Ok. 10mx >(1m)</i>
71	61+802	<i>Most nad ciekami - przejście dolne dla zwierząt małych</i>	<i>ok. 25m x (>2m)</i>
72	62+176	<i>Most nad ciekami - przejście dolne dla zwierząt małych</i>	<i>ok. 10m x (>1m)</i>
73	62+475	<i>Most nad ciekami - przejście dolne dla zwierząt małych i średnich</i>	<i>ok. 91m x (>2,5m)</i>
74	62+829	<i>Most nad ciekami - przejście dolne dla zwierząt małych i średnich</i>	<i>ok. 20m x (>2,5m)</i>

40. uchylam punkt I.2.19.i w całości i umarzam postępowanie pierwszoinstancyjne w tym zakresie;

41. uchylam punkt I.2.19.j w całości i w tym zakresie orzekam:

„I.2.19.j Dodatkowo dostosowane do migracji małych zwierząt w tym płaszów zostaną:

i. obiekty inżynierskie w następujących lokalizacjach:

- przepust drogowy ramowy w km ok. 16+267,

- przepust drogowy w km ok. 48+342,

ii. planowane drogi serwisowe, poprzez ich zaprojektowanie i wykonanie bez zastosowania krawężników i bez obiektów mogących stanowić pułapki dla małych zwierząt (np. niezabezpieczonego zgodnie z wymaganiami określonymi w punkcie I.2.19.d.iii systemu odwodnienia).”;

42. uchylam punkt I.2.19.k w całości i umarzam postępowanie pierwszoinstancyjne w tym zakresie;

43. uchylam punkt I.2.23.a w całości i w tym zakresie orzekam:

„I.2.23.a Należy ograniczyć negatywny wpływ wprowadzanej w krajobraz drogi, z uwzględnieniem odcinków prowadzonych na nasypach i estakadach, wraz z projektowanymi ekranami akustycznymi, m.in. poprzez dobór kolorystyki obiektów (mający na celu wtopienie obiektów w krajobraz) oraz wprowadzenie roślinności z zastosowaniem gatunków rodzimych, odpornych na warunki panujące w pasie drogowym, w tym pnączy (m.in. wspinających się na ekrany pochlaniające) oraz krzewów i bylin (na skarpach). Szczegółowy projekt działań minimalizujących oddziaływanie na krajobraz (w tym nasadzeń), o których mowa w punkcie I.2.23 należy dopracować na etapie ponownej oceny oddziaływania na środowisko, we współpracy i zgodnie z zaleceniami architekta krajobrazu i botanika.”;

44. uchylam punkt I.2.24 w całości i w tym zakresie orzekam:

„I.2.24 Wody opadowe i roztopowe z jezdnii projektowanej drogi S52, w tym z obiektów mostowych, a także z terenów MOP, należy ująć w szczelny system kanalizacji deszczowej.”;

45. uchylam punkt I.2.25 w całości i w tym zakresie orzekam:

„I.2.25 Wody opadowe z terenu przedsięwzięcia należy oczyszczać przed odprowadzeniem do środowiska w osadnikach zawieszin, a na terenach wrażliwych (takich jak: tereny GZWP, odcinki na których nie występuje naturalna warstwa izolująca wody podziemne oraz strefy ochronne ujęć wód – w wariantcie III - od km 8+640 do km 11+890, od km 19+000 do km 20+400, od km 28+930 do km 29+400, od km 31+640 do km 32+000 i od km 32+670 do km 34+220), również w separatorach substancji ropopochodnych.”;

46. uchylam punkt I.2.32 w całości i umarzam postępowanie pierwszoinstancyjne w tym zakresie;

47. uchylam punkt I.2.34 w całości i w tym zakresie orzekam:

„I.2.34 Należy prowadzić okresowe kontrole:

- a) drożności i sprawności systemów odwodnienia (tj. kanalizacji, zbiorników, urządzeń oczyszczających wody opadowe i rowów) z uwzględnieniem kontroli szczelności zabezpieczeń chroniących urządzenia odwodnienia przed przedostawaniem się do nich zwierząt (które w razie ich stwierdzenia w urządzeniach należy przenieść w bezpieczne miejsce poza pasem drogowym) oraz sprawności zastosowanych zgodnie z ustaleniami punktu I.2.19.d.xiii urządzeń ucieczkowych (w przypadku ich niesprawności należy dokonać napraw);
- b) stanu obiektów takich jak: wiadukty, estakady, mosty, przepusty, wygradzenia ochronne, odwodnienie drogi - dwa razy w roku w okresie luty - marzec oraz sierpień przez cały okres eksploatacji drogi. W przypadku stwierdzenia braku drożności (w tym możliwości pełnienia funkcji przejścia dla zwierząt) należy dokonać odpowiednich napraw.”;

48. uchylam punkt I.2.41 w całości i w tym zakresie orzekam:

„I.2.41 Odpady powstające w wyniku realizacji przedsięwzięcia powinny być segregowane i w razie konieczności magazynowane przed ich odbiorem w sposób niepowodujący zagrożenia dla cennym siedlisk, zbiorowisk roślinnych i zwierząt, w miejscach wydzielonych zgodnie z zaleceniami sformułowanymi w punkcie I.2.15.”;

49. uchylam punkt II.4 w całości i w tym zakresie orzekam:

„11.4 Przez okres 3 lat od momentu oddania drogi do użytkowania należy prowadzić monitoring herpetologiczny polegający m.in. na:

- a) określeniu śmiertelności płazów i gadów w wyniku kolizji z pojazdami oraz w wyniku uwięzienia w urządzeniach odwodnieniowych drogi lub innych tego typu obiektach (np. zbiornikach retencyjnych i infiltracyjnych) – prowadzić w terminie wiosennych migracji, tj. 1 marca - 30 maja, uzależniając rozpoczęcie monitoringu od momentu naktywnienia się płazów (co 1-2 dni, z preferencją dni/nocy deszczowych) oraz jesiennych migracji tj. w terminie 1 września - 15 października, z preferencją okresów ciepłych i deszczowych (10 - 15 kontroli);
- b) kontroli szczelności wygradzeń ochronno- naprowadzających oraz ochronnych na całym odcinku trasy po obu jej stronach – prowadzić przed oraz w czasie okresu migracji przynajmniej raz w tygodniu. W pozostałym okresie eksploatacji drogi kontrolę szczelności wygradzeń w tym wygradzeń herpetologicznych prowadzić dwa razy w roku w terminie luty - marzec oraz sierpień.
- c) ocenie funkcjonowania i skuteczności elementów systemu zabezpieczeń i zastosowanych działań minimalizujących i kompensujących – prowadzić trzy razy w roku: przed migracjami wiosennymi (luty - marzec), przed migracjami młodych osobników (maj - czerwiec), przed migracjami młodych osobników (sierpień).”;

50. uchylam punkt VI.1 w całości i w tym zakresie orzekam:

„VI.1 doprecyzowania we współpracy ze specjalistami z nadzoru przyrodniczego rozwiązań dotyczących lokalizacji oraz sposobu zagospodarowania przejść dla zwierząt, a także parametrów zbiorników kompensacyjnych wraz ze sposobem dostosowania tych siedlisk do potrzeb herpetofauny,”;

51. uchylam punkt VI.3 w całości i w tym zakresie orzekam:

„VI.3 doprecyzowania szczegółowej lokalizacji oraz sposobu wykonania wygradzeń herpetologicznych ochronnych oraz ochronno – naprowadzających (określonych obecnie w oparciu o lokalizację siedlisk płazów względem planowanej trasy) we współpracy ze specjalistami z nadzoru przyrodniczego i w oparciu o projekt budowlany uwzględniający położenie przejść dla zwierząt - z zobrażowaniem zagadnienia na mapach w odpowiedniej skali,”;

52. uchylam punkt VI.6 w całości i w tym zakresie orzekam:

„VI.6 określenia wielkości zbiorników retencyjnych pod kątem bezpiecznego działania systemu odwodnienia, w związku z tym, iż zlewnie przynależne poszczególnym odbiornikom ostatecznie ustalone zostaną na etapie projektu budowlanego i dopiero wtedy możliwe będzie oszacowanie ilości wód opadowych kierowanych do poszczególnych odbiorników,

7. weryfikacji typów i parametrów planowanych zabezpieczeń akustycznych w oparciu o znane na podstawie projektu budowlanego szczegółowe informacje na temat przedsięwzięcia z uwzględnieniem minimalizacji oddziaływania na krajobraz (uszczegółowienie lokalizacji ekranów transparentnych, dobór kolorystyki oraz nasadzeń przy ekranach nieprzezroczystych), oraz analiza rozwiązań konstrukcyjnych obiektów mostowych, które ograniczą możliwość dodatkowej emisji hałasu w wyniku ruchu pojazdów po dylatacjach;
8. rozwiązań zapewniających minimalizację oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko, w tym na krajobraz, z uwzględnieniem możliwości zastosowania ekranów transparentnych lub szczegółowego projektu nasadzeń (obejmującego m.in. formę, powierzchnię i skład gatunkowy), ustalonego w porozumieniu ze specjalistami z zakresu botaniki i architektury krajobrazu,
9. weryfikacji sposobów zabezpieczenia obszarów osuwiskowych na podstawie indywidualnej oceny danego obszaru,

10. weryfikacji rozwiązań odnoszących się do zapewnienia innego źródła wody użytkownikom likwidowanych studni, w oparciu o indywidualną ocenę uwzględniającą szczegółowe rozwiązania projektowe drogi wynikające z projektu budowlanego.

Ponadto w raporcie do ponownej oceny należy przedstawić aktualizację inwentaryzacji przyrodniczej. Nie stwierdzono konieczności przeprowadzenia transgranicznej oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko na etapie ponownej oceny oddziaływania.”;

53. uchylam punkt VIII oraz treść załącznika 2 w całości i umarzam postępowanie pierwszoinstancyjne w tym zakresie;

54. uchylam punkt IX w całości i w tym zakresie orzekam:

„IX. W ramach przedsięwzięcia będą prowadzone prace przygotowawcze, w tym polegające na wycince drzew i krzewów, przy czym do prac przygotowawczych prowadzonych na nieruchomościach Skarbu Państwa, zarządzanych przez Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe kwalifikują się roboty planowane na działkach w następujących jednostkach ewidencyjnych:

a) Wadowice obszar wiejski:

- obręb 0002 Barwałd Dolny na działkach numer: 185 i 226/1,
- obręb 0004 Gorzeń Dolny na działce numer: 185/806,
- obręb 0009 Klecza Górna na działkach numer: 647, 648, 649,

b) Kęty miasto:

- obręb 5 Kęty Podlesie na działkach numer: 81, 82/2, 82/6, 85, 86, 87, 89, 111/5,

c) Kalwaria Zebrzydowska obszar wiejski:

- obręb 0002 Barwałd Średni na działkach nr: 51, 97, 98/1, 101, 103/1,

d) Myślenice – G:

- obręb 0005 Głogoczów na działkach nr: 1876, 1888,

e) Lanckorona:

- obręb 0001 Iżdebnyk na działkach nr: 5422; 122/5343.

55. w pozostałej części utrzymuję w mocy decyzję organu I instancji.

UZASADNIENIE

Cytowaną w sentencji decyzją znak: OO.4200.8.2014.AK/ASŁ, z dnia 9 września 2016 r., Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Krakowie, dalej jako RDOŚ w Krakowie określił środowiskowe uwarunkowania dla przedsięwzięcia polegającego na: „Budowie drogi ekspresowej Nr S52 Bielsko – Biała – Kęty – Andrychów – Wadowice – Kalwaria – Głogoczów (tzw. Beskidzka Droga Integracyjna – BDI) od km 000+555 „Roboczy” do km 64+522”.

Od ww. decyzji w ustawowym terminie wniesione zostały odwołania:

- Górnośląskiego Towarzystwa Przyrodniczego im. Andrzeja Czudka, reprezentowanego przez Marka Sołtysiaka, (dalej jako *Towarzystwo*);
- Stowarzyszenia „Inicjatywa Wolne Wadowice”, reprezentowanego przez ██████████, (dalej jako *Stowarzyszenie*);

- Mateusza Klinowskiego, Burmistrza Gminy Wadowice, reprezentującego w postępowaniu gminę Wadowice, (dalej jako *Wadowice*).

Towarzystwo nie sprecyzowało w odwołaniu, co budzi jego niezadowolenie, jednak poinformowało o zamiarze późniejszego przekazania informacji na ten temat lub cofnięcia odwołania. Odwołanie, a także późniejsza korespondencja, zostało wniesione za pomocą platformy E-PUAP, przy czym strona oświadczyła o rezygnacji z doręczania pism za pomocą środków komunikacji elektronicznej, zgodnie z art. 39 § 1d *kpa*.

W dniu 28 marca 2017 r., *Towarzystwo* wniosło o analizę funkcji ekologicznej zbiorników, zlokalizowanych we wskazanych 42 lokalizacjach (wytypowanych na podstawie map topograficznych dostępnych w serwisie geoportal.gov.pl), pominiętych wg organizacji w udokumentowanej inwentaryzacji herpetologicznej. Ponadto, w dniu 30 marca 2017r., wniosło uwagi i wnioski o uwzględnienie dodatkowych środków minimalizujących oddziaływanie przedsięwzięcia na środowisko (w tym wygrodzień stałych i tymczasowych, zbiorników kompensacyjnych, wyposażenia przepustów i zabezpieczenia urządzeń odwodnienia, zabezpieczenia przejazdów nad oraz pod trasą przed dostępem drobnej fauny, nadzoru przyrodniczego, monitoringu). Kolejne uwagi przekazane zostały przy wnioskach z dnia 6 i 7 grudnia 2017 r., do których załączono pliki z propozycjami wygrodzień, lokalizacji przepustów oraz działań kompensacyjnych, a także zwrócono się o udostępnienie materiału dowodowego uzupełnionego w toku postępowania odwoławczego (wniosek doprecyzowany 15 grudnia 2017r.). Po zapoznaniu się z wyjaśnieniami przedłożonymi w imieniu inwestora w toku postępowania odwoławczego, *Towarzystwo* uszczegółowiło uwagi dotyczące działań ograniczających i kompensujących oddziaływanie (pismo z dnia 4 stycznia 2018 r. wysłane za pośrednictwem E-PUAP, z kolei wiadomością elektroniczną z dnia 5 stycznia 2018 r. przekazane zostały załączniki, których dołączenie przy piśmie z dnia 4 stycznia 2018 r. nie było możliwe z uwagi na ograniczenia platformy E-PUAP). Kolejne uwagi *Towarzystwa*, były kierowane do GDOŚ w dniu 7 stycznia 2018 r. oraz 8 stycznia 2018 r. (z załącznikami przekazywanymi pocztą elektroniczną, z uwagi na brak możliwości skutecznego przekazania plików generowanych w GIS za pośrednictwem E-PUAP). *Towarzystwo* skorygowało lokalizację proponowanych działań minimalizujących i kompensujących względem drogi (w związku z niewłaściwym nałożeniem warstw w plikach przekazanych wcześniej przez odwołującego się).

Wadowice oraz *Stowarzyszenie* wniosły o uchylenie zaskarżonej decyzji z dnia 9 września 2016 r. w części dotyczącej terenu gminy Wadowice i o przekazanie sprawy w tym zakresie do ponownego rozpatrzenia organowi pierwszej instancji. Oba podmioty sformułowały w odwołaniach podobnie brzmiące argumenty, wskazujące na:

- 1) naruszenie prawa materialnego w zakresie art. 66 ust. 1 pkt 5 lit. a ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2016 r., poz. 353 ze zm.), dalej *ustawa o oś*, poprzez jego błędną wykładnię i przyjęcie, że uwzględnione w zaskarżonej decyzji warianty mają charakter racjonalnej alternatywy;
- 2) naruszenie art. 7, 8, 77 § 1, 80 oraz 107 § 3 *kpa*;

- a) w związku z art. 66 ust. 1 pkt 5 lit. a i b, pkt 6, pkt 7 (w tym lit. d i lit. da) oraz art. 68 ust. 2 pkt 2 lit. a i lit. b *ustawy ooś*, poprzez wydanie zaskarżonej decyzji bez weryfikacji rzetelności wniosków przedstawionych w raporcie o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko. Zdaniem odwołujących się organ I instancji pominął analizę wariantów „rzeczywiście alternatywnych” w stosunku do wariantu wybranego i nie polecił inwestorowi uwzględnienia wariantów zlokalizowanych na północ od Wadowic, które niesłusznie uznano za nieracjonalne wyłącznie ze względu na rzekome negatywne oddziaływanie na obszar Natura 2000. Organ I instancji błędnie uznał, że na podstawie zebranego materiału dowodowego możliwe jest wskazanie wariantu najkorzystniejszego dla środowiska;
  - b) w związku z art. 66 ust. 1 pkt 6 oraz 7 lit. d oraz da w związku z art. 68 ust. 2 pkt 2 lit. b *ustawy ooś*, poprzez brak zapewnienia materiału dowodowego dotyczącego wpływu przedsięwzięcia na krajobraz Wadowic z uwzględnieniem chronionego krajobrazu Beskidu Małego oraz krajobrazu kulturowego Wadowic i brak polecenia uwzględnienia tych zagadnień i analiz w raporcie o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko;
  - c) w związku z art. 37 pkt 1 oraz art. 80 ust. 1 pkt 3 *ustawy ooś* poprzez wydanie decyzji bez uwzględnienia interesu indywidualnego i grupowego mieszkańców gminy Wadowice, a także bez wyczerpującej analizy materiału dowodowego (w tym opinii i uwag mieszkańców, *Stowarzyszenia* i burmistrza gminy), co doprowadziło do wyboru wariantu niekorzystnego dla środowiska, niespełniającego założonych celów inwestycji oraz niezgodnego z wolą i interesem mieszkańców gminy Wadowice;
  - d) w związku z art. 37 i 85 ust. 2 pkt 1 lit. a i b *ustawy ooś*, poprzez brak rozpatrzenia i wskazania w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji tego, w jaki sposób zostały wzięte pod uwagę i w jakim zakresie zostały uwzględnione uwagi i wnioski zgłoszone w ramach udziału społeczeństwa oraz ustalenia zawarte w raporcie o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko (w tym w zakresie oddziaływania na krajobraz Beskidu Małego);
- 3) nieprawidłowości w toku postępowania zakończonego zaskarżoną decyzją, polegające m.in. na sposobie zawiadomienia o terminie rozprawy administracyjnej, za pomocą publicznego obwieszczenia, na skutek czego nie uczestniczyli w niej przedstawiciele *Stowarzyszenia*.

Mając na uwadze zasadę dwuinstancyjności postępowania administracyjnego, której istotą jest zapewnienie stronom prawa do dwukrotnego rozpatrzenia i rozstrzygnięcia sprawy, organ odwoławczy dokonał w ramach postępowania odwoławczego analizy zgromadzonego materiału dowodowego, w tym: wniosku o wydanie decyzji środowiskowej, raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko (dalej jako *raport*), jego uzupełnień i wyjaśnień wnioskodawcy, uwag i wniosków składanych przez strony i społeczeństwo w toku postępowania, zaskarżonej decyzji oraz informacji uzyskanych w toku postępowania odwoławczego.

W związku z wniesieniem odwołań przez kilka podmiotów, w tym odwołania *Tomarzystwa*, dotyczącego całego przebiegu planowanej w ramach przedsięwzięcia drogi, organ odwoławczy rozpatrzył sprawę w pełnym zakresie, co do okoliczności faktycznych i prawnych i stwierdził, co następuje.

RDOŚ w Krakowie był właściwy do wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach dla przedsięwzięcia polegającego na budowie drogi ekspresowej na podstawie art. 75 ust. 1 pkt 1 oraz art. 75 ust. 5 *ustawy oos* w związku z kwalifikowaniem się planowanej inwestycji do przedsięwzięć określonych w § 2 ust. 1 pkt 31 *rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko* (Dz. U. z 2016 r., poz. 71 j.t.), oraz z uwagi na położenie największej części terenu, na którym ma być realizowane przedsięwzięcie w obszarze województwa małopolskiego (krótszy fragment przedsięwzięcia planowany jest na terenie woj. śląskiego, w związku z czym postępowanie prowadzone było w porozumieniu z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Katowicach). Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska, dalej jako GDOŚ, jako organ wyższego stopnia w stosunku do regionalnych dyrektorów ochrony środowiska, wskazany w art. 127 ust. 3 *ustawy oos*, jest właściwy do rozpatrzenia odwołań wniesionych od decyzji z dnia 9 września 2016 r., znak: OO.4200.8.2014.AK/ASŁ.

Występujące z odwołaniami *Towarzystwo* oraz *Stowarzyszenie* uczestniczyły w zakończonym zaskarżoną decyzją postępowaniu na prawach strony i spełniają przesłanki, o których mowa w art. 44 ust. 1 *ustawy oos* (prowadzą statutową działalność w dziedzinie ochrony środowiska, rozpoczęła ponad 12 miesięcy przed wszczęciem postępowania w sprawie wydania zaskarżonej decyzji). Akta sprawy (m.in. wypisy z ewidencji gruntów) potwierdzają, że również *Władonice* są stroną postępowania, dysponując prawem do gruntów położonych w zasięgu oddziaływania planowanego przedsięwzięcia (np. dz. nr 114/2 w obrębie 0012).

Zgodnie z art. 6 ust. 2 ustawy z dnia 9 października 2015r. o zmianie ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2015 r., poz. 1936): „Do spraw wszczętych na podstawie ustawy zmienianej w art. 1, dla których przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy przedłożono raport o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko lub wydano postanowienie określające zakres raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko, stosuje się przepisy dotychczasowe.” W przedmiotowej sprawie raport o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko, przedłożony został wraz z wnioskiem o wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach z dnia 15 września 2014 roku. W związku z powyższym przedmiotowej sprawie zastosowanie mają dotychczasowe przepisy *ustawy oos*, w brzmieniu opublikowanym w Dz. U. z 2016 r., poz. 353 ze zm., obowiązujące przed dniem 1 stycznia 2017 r.

Dodatkowo, w związku z wejściem w życie z dniem 1 stycznia 2018 roku ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (Dz. U. z 2017 r., poz. 1566) w przedmiotowej sprawie zastosowanie miały również przepisy dotyczące oceny oddziaływania na środowisko, których brzmienie zostało nadane w art. 509 ustawy Prawo wodne. W związku z brakiem ustanowionych początkowo przepisów intertemporalnych oraz biorąc pod uwagę art. 77 ust. 1 pkt 4 *ustawy oos*: „Jeżeli jest przeprowadzana ocena oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko, przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach organ właściwy do wydania tej decyzji: (...) 4. uzgadnia warunki realizacji przedsięwzięcia z organem właściwym w sprawach ocen wodnoprawnych (...)”, organ odwoławczy wystąpił do organu Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie o wydanie uzgodnienia.

W dniu 26 kwietnia 2018 r., zgodnie z wolą ustawodawcy, weszło w życie znowelizowane brzmienie art. 545 ust. 1 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. – Prawo wodne (Dz. U. z 2017 r., poz. 1566 ze zm.), zgodnie z którym: *do spraw wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy dotyczących decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach (...), stosuje się przepisy obowiązujące przed dniem 1 stycznia 2018 r.* W związku z powyższym organ Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie zwrócił do GDOŚ materiał dowodowy, bez zajmowania stanowiska w przedmiotowej sprawie.

Strony postępowania zostały zawiadomione o zmianie stanu prawnego i zebraniu materiału dowodowego oraz możliwości zapoznania się z nim i wypowiedzenia się co do jego treści zawiadomieniami z dnia 7 maja 2018 r., znak: DOOŚ-DŚI.4200.28.2016.is.36. Przed wydaniem decyzji żadna ze stron postępowania nie wniosła uwag.

W toku postępowania GDOŚ przeprowadził postępowanie wyjaśniające, mające na celu uściślenie wybranych informacji na temat przedsięwzięcia. W pierwszej kolejności wyjaśniono kwestie formalne, w tym potwierdzono (poprzez wezwanie do uzupełnienia pełnomocnictw) sposób reprezentowania wnioskodawcy w przedmiotowym postępowaniu. Ponadto, pismem z dnia 3 sierpnia 2017 r., znak: DOOŚ-DŚI.4200.28.2016.is.13, wezwano pełnomocnika inwestora do złożenia dodatkowych wyjaśnień. W wezwaniu tym poruszono zagadnienia dotyczące m.in.: oddziaływania przedsięwzięcia wynikającego z efektu barierowego, emisji hałasu, wpływu na wody powierzchniowe i podziemne, krajobraz, zwierzęta i ich szlaki migracyjne wraz z doprecyzowaniem informacji o możliwości minimalizacji i kompensacji przewidywanych oddziaływań, a także dotyczące zidentyfikowanych konfliktów społecznych (w tym związanych z wariantowaniem przedsięwzięcia). Wyjaśnienia zostały przekazane tutejszemu organowi pismem z dnia 20 października 2017 r. Cały zebrany w sprawie materiał dowodowy pozwolił na jej rozpatrzenie w pełnym zakresie oraz na odniesienie się do zarzutów i argumentów odwołujących się.

W oparciu o akta sprawy stwierdzić należy, że organ I instancji przeprowadził postępowanie i wydał decyzję w sposób co do zasady poprawny, a stwierdzone uchybienia (o których mowa w dalszej części uzasadnienia niniejszej decyzji) w opinii organu odwoławczego nie miały wpływu na prawidłowość rozstrzygnięcia sprawy. W toku postępowania RDOŚ w Krakowie dążył do ustalenia stanu faktycznego, wyjaśnienia i uzupełnienia brakujących lub budzących wątpliwości elementów sprawy (m.in. poprzez kierowanie do wnioskodawcy wezwań z dnia 26 lutego 2015 r., 30 listopada 2015 r.). W rezultacie zgromadził wyczerpujący i zgodny z wymaganiami ustawowymi materiał dowodowy, na podstawie którego zapewnił udział organów inspekcji sanitarnej, uwzględnił stanowisko działającego w porozumieniu organu ochrony środowiska (RDOŚ w Katowicach), zapewnił udział społeczeństwa (przeprowadzony w sposób poprawny na podstawie finalnej pod względem merytorycznym wersji dokumentacji) i stron postępowania. W związku z wniesionymi odwołaniami należy stwierdzić, że w postępowaniu miały miejsce wadliwości, jednak ich rodzaj i skala nie dają podstaw do uchylenia zaskarżonej decyzji z dnia 9 września 2016 r. Z materiału dowodowego wynika również, że brak jest podstaw do odmowy wydania decyzji o środowiskowych dla wariantu preferowanego dla inwestora (m.in. z uwagi na przesłanki, o których mowa w art. 80 ust. 2 i art. 81 *ustawy o.o.ś.*). Akta sprawy potwierdzają

możliwość realizacji działań związanych z usuwaniem kolizji przedsięwzięcia z istniejącą infrastrukturą techniczną w sposób niesprzeczny z ustaleniami miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Warunki określone w decyzji pozwolą na realizację przedsięwzięcia w sposób, który nie będzie zagrażał możliwości osiągnięcia celów dla jednolitych części wód. W ocenie organu odwoławczego zgromadzony w sprawie materiał dowodowy potwierdza możliwość wyboru preferowanego przez inwestora wariantu i zminimalizowania jego oddziaływania na środowisko poprzez zastosowanie warunków określonych w zaskarżonej decyzji, zreformowanej w części przez GDOŚ.

W związku z wniesionymi odwołaniami w pierwszej kolejności należy odnieść się do podniesionych przez odwołujące się strony wniosków, zarzutów i przedstawionej argumentacji.

Górnśląskie Towarzystwo Przyrodnicze im. Andrzeja Czudka przedstawiło w piśmie z dnia 28 marca 2017 r. (oraz późniejszej korespondencji) punkty geograficzne – odpowiadające lokalizacjom zbiorników wodnych (wskazane na dostępnych w serwisie geoportal.gov.pl mapach z podkładem topograficznym), nieuwzględnione w sposób indywidualny w wynikach inwentaryzacji przyrodniczej i zawnioskowało o wyjaśnienie, czy są to miejsca występowania i rozrodu herpetofauny. Przeprowadzona przez GDOŚ weryfikacja wskazanych lokalizacji potwierdziła, że część wskazanych zbiorników, znajduje się na trasie planowanej inwestycji, część w buforze prowadzonej inwentaryzacji, natomiast część zlokalizowana jest poza nim (przyjęty bufor inwentaryzacji wynosił 500 m po obu stronach drogi). Podkreślić przy tym należy, że zawarte w aktach sprawy wyniki inwentaryzacji herpetologicznej odnoszą się do zidentyfikowanych obszarów siedliskowych (a nie zestawienia wszystkich, pojedynczych zbiorników wodnych i cieków), to jest takich, w których stwierdzono obecność płazów. Z uwagi na przyjętą przez wykonawcę poprawną metodykę inwentaryzacji, uwzględniającą prawidłowe terminy przeprowadzenia wizji terenowych, szeroki zakres prowadzonych kontroli organ odwoławczy uznał przedstawione informacje za wiarygodne i wystarczające do poprawnego określenia warunków minimalizujących oraz kompensujących oddziaływanie przedsięwzięcia na środowisko. Wyniki poprawnie przeprowadzonej inwentaryzacji prezentują niejednokrotnie bardziej aktualne dane niż te wynikające z map topograficznych (z których informacje czerpał odwołujący się). Wynika to z faktu, że termin inwentaryzacji wykonywanej na rzecz konkretnego przedsięwzięcia poprzedza bezpośrednio złożenie wniosku o wydanie decyzji i wszczęcie postępowania, co gwarantuje aktualność zebranej informacji. Z uwagi na położenie w sąsiedztwie drogi cennych herpetologicznie siedlisk, w niniejszej decyzji uszczegółowiono warunki i wymagania względem tych określonych w pierwszej instancji, mając na uwadze konieczność zapewnienia właściwej ochrony wszystkich zidentyfikowanych siedlisk i obszarów herpetofauny. Biorąc pod uwagę, że w przypadku rozpatrywanego zamierzenie inwestycyjnego będzie miała miejsce ponowna ocena oddziaływania na środowisko (w ramach której wymagane jest ponowne inwentaryzacji przyrodniczej i na jej podstawie zweryfikowanie oraz uszczegółowienie obowiązków określonych w decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach), w ocenie organu odwoławczego nie zachodzi obawa pominięcia i niedostatecznej ochrony zagrożonych w związku z realizacją przedsięwzięcia siedlisk, w tym zbiorników wodnych.

Odnosząc się do kolejnych wniosków i zarzutów przedstawionych przez *Towarzystwo* (w tym m.in. w piśmie z dnia 30 marca 2017 r. oraz z dnia 6 i 7 grudnia 2017 r., a także z dnia 4, 5, 7 i 8 stycznia 2018 r.), należy przedstawić następujące wyjaśnienia:

- Wniosek o zmianę częstotliwości raportowania wyników pracy nadzoru przyrodniczego (punkt I.2.9 zaskarżonej decyzji z dnia 9 września 2016 r.), w związku z możliwością modyfikacji warunków realizacji inwestycji, *GDOŚ* uznał za niezasadny. Biorąc pod uwagę, że regionalny dyrektor ochrony środowiska na etapie realizacji inwestycji nie ma podstaw do ingerowania w nałożone w ostatecznej decyzji warunki, zwiększenie częstotliwości raportowania nie będzie miało bezpośredniego przełożenia na sposób prowadzenia prac budowlanych. Podkreślić należy, że w przypadku wystąpienia sytuacji nieprzewidzianych na etapie realizacji przedsięwzięcia czuwał będzie nadzór przyrodniczy, w tym stały nadzór herpetologiczny, któremu powierzono szeroki zakres działań i którego zadaniem będzie zapewnienie przestrzegania prawa w zakresie ochrony środowiska i postanowień decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach. Nadzór będzie podejmował nie tylko bieżące kontrole (np. w zakresie przenoszenia osobników zwierząt z terenu budowy), ale będzie także reagował we wszelkich nieprzewidzianych sytuacjach. Jednocześnie określony w decyzji środowiskowej sposób raportowania zapewni organowi ochrony środowiska wystarczającą informację o przebiegu robót, wnioskach specjalistów prowadzących nadzór przyrodniczy co do ich oddziaływania na środowisko, wskazaniu dobrych praktyk, a także ewentualnych zagrożeń i rekomendacji dotyczących etapu eksploatacji przedsięwzięcia.
- Uwaga odnosząca się do punktu I.2.14.a dotyczyła braku sprecyzowania miejsc zastosowania wygrodzień herpetologicznych. Biorąc pod uwagę przedstawione w toku postępowania propozycje oraz informacje o środowisku w otoczeniu inwestycji, *GDOŚ* wskazał (w zreformowanych punktach I.2.19.d.x oraz I.2.19.d.xi) kilometrąz odcinków, na których konieczne jest zastosowanie stałych i tymczasowych wygrodzień (podlegających weryfikacji i uszczegółowieniu na etapie ponownej oceny oddziaływania na środowisko). Ponadto, w celu właściwego zabezpieczenia środowiska przed szkodami w wyniku eksploatacji przedsięwzięcia, doprecyzowano, zgodnie z wnioskiem odwołującego się, że wygrodzieńa ochronne i ochronno naprowadzające mają zostać zamontowane przed udostępnieniem drogi do ruchu (I.2.19.d.xii). Dodatkowo *GDOŚ* zgodził się z odwołującym się, że nadzór przyrodniczy powinien mieć możliwość modyfikacji ustalonych lokalizacji i zasięgu płotków w zależności od występujących lokalnie szczególnych uwarunkowań środowiskowych.
- Uwaga dotycząca zasadności wprowadzenia do decyzji warunku I.2.14.c. Organ wyjaśnia, iż wskazany przez odwołującego warunek ma na celu ochronę zimujących osobników. W celu ochrony siedlisk letnich oraz rozrodczych sformułowane zostały obowiązki wyrażone w pkt I.2.14.a, b i d, w których mowa jest o konieczności przeprowadzenia kontroli pod kątem występowania płazów każdorazowo przed rozpoczęciem prac na kolejnym odcinku. Dodatkowo punkty I.2.14.g i h określają sposób postępowania w przypadku konieczności likwidacji miejsc występowania herpetofauny. Dzięki wskazanym warunkom termin rozpoczęcia prac nie będzie miał wpływu na siedliska herpetofauny.

- Uwaga odnosząca się do punktu I.2.14.d, dotycząca wprowadzenia stałego nadzoru herpetologicznego, w ocenie *GDOŚ* nie jest zasadna. Wyrażone w punkcie I.2.8 decyzji obowiązki określają konieczność zapewnienia stałego nadzoru przyrodniczego w postaci specjalisty herpetologa, a także innych specjalistów (w przypadku wykonywania czynności określonych w decyzji). Ponadto pozostałe warunki decyzji podkreślają konieczność realizacji wskazanych czynności w obecności i pod nadzorem szeregu specjalistów. Odnosząc się do uwagi dotyczącej doprecyzowania częstotliwości kontroli systemu odwodnienia podczas prowadzenia prac budowlanych została ona wskazana zgodnie z sugestią skarżącego w nowym brzmieniu punktu I.2.14.d.
- Uwaga odnosząca się do punktu I.2.14.l, oraz kolejne dotyczące doprecyzowania powierzchni i lokalizacji zbiorników kompensacyjnych, zostały w części uznane za słuszne. *GDOŚ* zreformował warunek dotyczący wykonania zbiorników kompensacyjnych, przynajmniej w lokalizacjach wskazanych w tym warunku, przy spełnieniu wymagań odnoszących się do ich łącznej odtwarzanej powierzchni. Należy przy tym zauważyć, że planowane jest odtworzenie 10 zbiorników, w miejsce likwidowanych 5. W przypadku likwidacji 3 największych zbiorników, siedliska kompensacyjne należy wykonać po obu stronach drogi. Dodatkowo w celu zwiększenia atrakcyjności planowanych zbiorników strefa przybrzeżna zostanie dostosowana do potrzeb siedliskowych płazów (właściwy sposób zagospodarowania strefy przybrzeżnej powinien zwiększyć atrakcyjność tworzonych siedlisk). Wyjaśnić przy tym należy, że propozycje odwołującego się (m.in. z pisma z dnia 7 stycznia 2018 r.), dotyczące sposobu odtworzenia siedliska likwidowanego w km 25+100, dotyczą najmniejszego przewidzianego do zasypania zbiornika (o powierzchni ok. 0,95 arów, czyli 95 m²). W opinii organu odwoławczego wykonanie w jego miejsce zbiornika nie mniejszego niż 100 m² (zgodnie z *raportem* str. 434 oraz brzmieniem zreformowanego warunku) będzie stanowiło wystarczający poziom kompensacji. Zgodnie z zarzutem odwołującego się, drogi serwisowe (o niskim natężeniu ruchu), zostaną wykonane tak, aby nie stanowiły barier migracyjnych (zgodnie z punktem I.2.19.j), zatem nie będą powodowały istotnego zagrożenia. W odniesieniu do wniosku o zmianę lokalizacji zbiorników (tj. odsunięcia ich od pasa drogowego), stwierdzić należy, że po zastosowaniu wszystkich przewidzianych w decyzji działań minimalizujących, związanych z montażem wygradzeń herpetologicznych (w tym wygradzeń pełnych na docinkach sięgających do 500 m od miejsc rozrodu) oraz szczelnej kanalizacji drogi, nie przewiduje się możliwości wystąpienia negatywnego wpływu na herpetofaunę zasiedlającą siedliska w sąsiedztwie drogi. W związku z powyższym nie zachodzi potrzeba określania dodatkowych środków kompensacyjnych lub ich dalszego modyfikowania. Z tej przyczyny zarzuty *Tomarzystwa* dotyczące zmian lokalizacji oraz liczby planowanych zbiorników kompensacyjnych nie zostały uwzględnione. Dodać należy, że przedsięwzięcie będzie wymagało przeprowadzenia ponownej oceny oddziaływania na środowisko, przeprowadzonej m.in. w oparciu o aktualizację inwentaryzacji przyrodniczej, a zgodnie z art. 93 ust. 3 pkt 1 *ustawy oos*, gdy z oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko wyniknie potrzeba wykonania kompensacji przyrodniczej właściwy organ stwierdzi konieczność jej wykonania. Zakres kompensacji nie będzie mniejszy niż wynikający z niniejszej decyzji, a jeśli z ponownej oceny oddziaływania na środowisko wyniknie potrzeba podjęcia dodatkowych działań, to na

etapie uzyskiwania zezwoleń inwestycyjnych będzie możliwe zobowiązanie inwestora do ich wykonania.

- Uwaga odnosząca się do punktu II.4. kwestionowanego rozstrzygnięcia, dotycząca zbyt ogólnego opisanego wymagań względem planowanego monitoringu została uwzględniona. Zgodnie z sugestią skarżącego, w niniejszej decyzji zostały wskazane konkretne terminy kontroli, ich liczby w sezonie oraz preferowanych warunków pogodowych. *GDOŚ* uznał również za słuszne wprowadzenie zapisu wskazującego na rozpoczęcie monitoringu porealizacyjnego od momentu oddania drogi do użytkowania.
- Uwaga dotycząca wprowadzenia obowiązku nakazującego kontrolę zabezpieczeń systemu odwodnienia co miesiąc przez pierwsze dwa lata funkcjonowania inwestycji nie została w pełni uwzględniona. Biorąc pod uwagę, iż wszystkie urządzenia odwodnieniowe zostaną zabezpieczone przed dostępem płazów oraz, że zaplanowane zostały wygrodenia drogi w postaci płotków ochronnych uniemożliwiających wchodzenie płazów na jezdnię wzdłuż siedlisk, przejść dla zwierząt oraz faktycznych i potencjalnych tras migracji, wprowadzenie wskazanego zapisu uznano za bezzasadne. Częściowo podnoszone przez odwołującego się zagadnienia związane z kontrolą systemu odwodnienia, pod kątem jego zabezpieczenia przed przedostawaniem się zwierząt oraz zapewnieniem możliwości jego opuszczenia, zostały uwzględnione w nowym brzmieniu obowiązków określonych w punktach I.2.34.a oraz II.4.c.
- Uwaga o konieczności uwzględnienia w warunkach decyzji konkretnych terminów kontroli stanu technicznego wygroden, przepustów i przejść dla zwierząt została uwzględniona. W celu zapewnienia efektywnego funkcjonowania urządzeń ochrony środowiska poprawiony został punkt decyzji I.2.34.b, wskazujący na potrzebę kontrolowania tych urządzeń przed rozpoczęciem migracji sezonowych (szczególnie ważnych dla funkcjonowania populacji).
- Konieczność uwzględnienia średnich zasięgów migracji płazów w celu wskazania prawidłowych lokalizacji i długości wygroden herpetologicznych oraz uwzględnienia kwestii przemieszczania się płazów wzdłuż dolin cieków została ujęta w treści zreformowanych punktów I.2.19.d.x oraz I.2.19.d.xi (płotki ochronne i ochronno –naprowadzające). Zasięg wygroden został ustalony na podstawie analizy inwentaryzacji herpetologicznej, map o środowiskowych uwarunkowaniach oraz map dostępnych na stronie geoportal.gov.pl. Wskazany kilometrą obejmuje wygrodenie zidentyfikowanych miejsc rozrodu, siedlisk, tras migracji oraz potencjalnych miejsc bytowania płazów (np. dolin cieków).
- Uwagi dotyczące zastosowania dodatkowych zabezpieczeń elementów odwodnienia, takich jak: wprowadzenie urządzeń uciezkowych, zabezpieczeń studni wpadowych oraz stosowania zaślepionych otworów w pokrywach studni zostały uwzględnione w punkcie I.2.19.d.xiii, zgodnie z wnioskiem odwołującego się, tak aby zapobiec możliwości uwięzienia zwierząt w systemie odwodnienia drogi.
- Wniosek dotyczący rezygnacji z podwieszanych półek migracyjnych w przejściach dla zwierząt na rzecz przejść prowadzonych po gruncie uwzględniono w zreformowanym brzmieniu punktu I.2.19.d.vi. Jednak z uwagi na wczesny etap projektowania rozwiązań, w przypadku braku możliwości technicznych dla zastosowania pasów gruntu, uszczegółowiono sposób dostosowania półek i ich połączenia z otoczeniem, tak aby zapewnić ich funkcjonalność.

- Dodano również wymóg prowadzenia cyklicznych kontroli stanu technicznego przejść dla zwierząt w całym okresie eksploatacji drogi (zgodnie z punktem I.2.34.b – dwa razy do roku przed rozpoczęciem migracji wiosennych i jesiennych), co umożliwi eliminowanie uszkodzeń i niedrożności obiektów przed okresem sezonowych migracji.
- Wnioski o uzupełnienie wygradzenia drogi na całej jej długości siatką zabezpieczającą przed przedostawaniem się płazów na jezdnię (o wymiarach oczek 0,5 x 0,5 cm) oraz dodatkowe zabezpieczenia przejazdów nad i pod trasą przed dostępem płazów i rezygnację z krawężników przy drogach równoległych do trasy głównej nie zostały uwzględnione w proponowanym przez odwołującego się kształcie. Wygradzenia herpetologiczne zostały wskazane do umieszczenia w okolicy siedlisk płazów, miejsc rozrodu, szlaków migracji przedstawionych w inwentaryzacji herpetologicznej oraz uzupełnione o płotki ochronno - naprowadzające do przejść dla zwierząt. Zabezpieczenia obejmują również miejsca potencjalnego bytowania płazów, jak np. doliny cieków. Dodatkowo zostało wskazane, iż należy zachować ciągłość wygradzeń przy przecięciach z drogami, lub zjazdami poprzez stosowanie tzw. stop rynny, w miejscach kolizji. Do wygradzenia określone zostały odcinki drogi, które sąsiadują z potencjalnie cennymi siedliskami. Na etapie analizy prognozowanych oddziaływań planowanego zamierzenia inwestycyjnego, zaproponowane działania wskazują na wystarczający poziom zabezpieczenia przed przedostawaniem się płazów na powierzchnię drogi. Należy mieć przy tym na względzie, że sposób zabezpieczenia drogi będzie ponownie oceniany przy udziale specjalisty herpetologa na etapie postępowania zmierzającego do zatwierdzenia projektu budowlanego.
  - *GDOŚ* przychylił się do uwag dotyczących konieczności zabezpieczenia odwiertów pod fundamenty ekranów akustycznych oraz innych obiektów i urządzeń, które mogą powodować śmiertelność zwierząt. Sposób wykonania zabezpieczenia placu budowy przed płazami został szczegółowo opisany w punkcie I.2.14.a. Zabezpieczenie to będzie polegało na montażu ogrodzeń tymczasowych, montażu wiaderek w celu odławiania zwierząt i przenoszeniu ich w bezpieczne miejsca oraz systematycznym (uzależnionym od terminu) sprawdzaniu wszystkich potencjalnych pułapek. Plac budowy będzie kontrolowany przez nadzór przyrodniczy, a całość inwestycji będzie objęta stałym nadzorem herpetologicznym. Zaplanowane zabezpieczenia placu budowy mają na celu zminimalizowanie oddziaływania inwestycji na etapie jej realizacji na płazy i inne zwierzęta do nieznaczącego poziomu.
  - W niniejszej decyzji uwzględniono również propozycje dostosowania dróg serwisowych do potrzeb płazów (I.2.19.j), oraz ograniczenia zagospodarowywania nadmiaru mas ziemnych w sąsiedztwie cennych siedlisk (I.2.15.b).
  - Odpowiadając na uwagę dotyczącą zaplanowania przejścia dla zwierząt przy przekraczaniu cieku w ok. km 4+917 organ wskazuje, iż ciek ten przekraczany jest estakadą w km 4+780 o długości ok. 330 m i wysokości >4,5 m. Jak wskazano w pkt. I.2.19.h decyzji, obiekt ten będzie pełnił funkcję przejścia dolnego dla wszystkich grup zwierząt.
  - Odnosząc się do uwagi dotyczącej dogęszczenia przepustów w km 6+750 – 7+150 organ wskazuje, iż aktualnie na odcinku tym znajdują się trzy przepusty pełniące funkcję przejść dla zwierząt małych. Usytuowane są one co 200 m wzdłuż cieku oraz zbiornika pełniącego

funkcję rozrodczą. Na wskazanym odcinku planowana droga może powodować utrudnienia w dyspersji młodocianych osobników, jednak, biorąc pod uwagę możliwości migracyjne oraz dyspersyjne herpetofauny, umieszczone co 200 m przejścia dla zwierząt uzupełnione płotkami ochronnymi oraz naprowadzającymi na przejścia sprawia, iż możliwe negatywne oddziaływania zostaną zredukowane do poziomu nieznaczącego dla stabilnego funkcjonowania populacji. W wyniku budowy drogi nie przewiduje się fragmentacji siedlisk przyrodniczych, a jedynie zajęcie części obecnie dostępnego siedliska. W związku z powyższym oraz z faktem, iż żądanie dogęszczenia przepustów nie zostało w żaden sposób merytorycznie uzasadnione, organ pozostaje na stanowisku, iż przedstawiona w decyzji liczba przejść dla zwierząt jest wystarczająca.

- W niniejszej decyzji węzeł „Inwałd” został zabezpieczony przed dostępem płazów poprzez obowiązki wskazane w zreformowanym pkt 1.2.19.d.xi, który nakazuje zastosowanie wygradzenia stałego oraz tymczasowego. Dla podnoszonego w odwołaniu kolizyjnego fragmentu drogi organ wskazuje, iż stałe wygradzenia herpetologiczne zostały zaplanowane w km 23+525-27+150, całkowicie odgradzając przedmiotowy węzeł przed dostępem płazów.
- Odpowiadając na uwagę dotyczącą wprowadzenia dodatkowych przepustów w ok. km 43+900, będącego miejscem rozrodu płazów, tutejszy organ się podziela poglądem, iż planowana droga może spowodować utrudnienia w komunikacji płazów zasiedlających przeciwne strony drogi. Z tego względu w niniejszej decyzji zastosowano szereg działań minimalizujących oraz kompensujących, mających na celu ograniczenie możliwości wystąpienia długotrwałych, negatywnych skutków środowiskowych planowanej drogi (m. in. zreformowano brzmienie warunku 1.2.19.h). Możliwość migracji pomiędzy siedliskami zostanie zachowana dzięki wprowadzeniu przejść dla zwierząt ok. km 42+485 oraz 44+100. Dodatkowo na odcinku drogi przebiegającym wzdłuż omawianego siedliska zaplanowane zostały stałe, pełne wygradzenia herpetologiczne (zreformowany warunek 1.2.19.d.xi), które będą przeciwdziałać śmiertelności płazów na drodze oraz naprowadzać do zaplanowanych przejść. Działania te mają na celu zmniejszenie negatywnych oddziaływań drogi, jednak biorąc pod uwagę możliwości migracyjne płazów komunikacja pomiędzy płacami siedlisk znajdujących się po obu stronach planowanej drogi może zostać znacząco ograniczona. Z tego względu w ramach kompensacji został zaplanowany zbiornik w km ok. 43+600 po lewej stronie drogi. Zbiornik ten umożliwi stabilne funkcjonowanie populacji herpetofauny, której migracja do odcinanego przez drogę obecnego miejsca rozrodu zostanie utrudniona.
- Dodatkowe uwagi oraz wnioski *Towarzystwa* dotyczyły m.in. lokalizacji wygradzeń herpetologicznych oraz zbiorników kompensacyjnych. Wskazane lokalizacje zostały przeanalizowane oraz częściowo uwzględnione. W przypadku stosowania wygradzeń herpetologicznych GDOŚ doprecyzował, w określonych w niniejszej decyzji warunkach, kilometrów płotków ochronnych i ochronno – naprowadzających, uwzględniając uwarunkowania przyrodnicze terenu (z możliwością wprowadzania modyfikacji m.in. na etapie ponownej oceny i szczegółowych rozwiązań ustalanych z udziałem nadzoru herpetologicznego). Odnosząc się do części uwag, nawiązujących do treści przekazanych do GDOŚ plików z informacją przestrzenną, skorygowanych przy wiadomościach z dnia

7 i 8 stycznia 2018 r., należy wyjaśnić, że w przeprowadzonej analizie GDOŚ dostrzegł i uwzględnił przesunięcie informacji o obiektach, zawartej w plikach przekazanych w grudniu 2017 r., względem map uwarunkowań środowiskowych oraz przebiegu drogi. Oceny proponowanych rozwiązań dokonano na podstawie wynikającego z akt sprawy kilometraża drogi, a uznane za słuszne sugestie Towarzystwa zostały uwzględnione w treści niniejszej decyzji.

Wadowice i Stowarzyszenie, zawarły w odwołaniach zbliżone zarzuty i argumenty, do których organ odwoławczy odnosi się poniżej.

Zdaniem obu podmiotów, postępowanie pierwszoinstancyjne było prowadzone z naruszeniem art. 66 ust. 1 pkt 5 lit. a oraz lit. b oraz pkt 6 i 7 *ustawy oos*, o czym świadczy fakt, że analizowane w toku postępowania warianty nie mają charakteru racjonalnych alternatyw. Strony argumentują, że bez analizy wariantu o przebiegu północnym względem miasta Wadowice nie było możliwe wskazanie wariantu najkorzystniejszego dla środowiska. Ponadto skarżący wskazują, że w granicach gminy Wadowice miała miejsce analiza jedynie dwóch wariantów przedsięwzięcia (gdyż wybrany do realizacji wariant III biegnie po śladzie wariantu I), co nie czyni zadość wymaganiom ustawowym. Co więcej, ich zbliżony przebieg przyczynia się do podobnego sposobu oddziaływania na środowisko (w tym na Park Krajobrazowy Beskidu Małego, pomniki przyrody, chronione siedliska zwierząt i roślin, dobra materialne itd.). Zdaniem odwołujących się, organ I instancji zaakceptował analizę wariantów, które różniły się jedynie formalnie przebiegiem, podczas gdy, zgodnie z przywołanym w odwołaniu orzecznictwem sądowym, sformułowania „*racjonalny alternatywny wariant przedsięwzięcia*” dotyczy wariantów oddziałujących na środowisko w różny sposób. Strony utrzymują, że w konsekwencji nie dokonano poprawnego wyboru wariantu najkorzystniejszego dla środowiska.

Strony słusznie podkreślają znaczenie wariantowania przedsięwzięcia w postępowaniu dotyczącym oceny jego oddziaływania na środowisko. Zgodnie z art. 66 ust. 1 pkt 5 *ustawy oos* raport o oddziaływaniu przedsięwzięcia powinien zawierać: „*opis analizowanych wariantów, w tym: a) wariantu proponowanego przez wnioskodawcę oraz racjonalnego wariantu alternatywnego, b) wariantu najkorzystniejszego dla środowiska, wraz z uzasadnieniem ich wyboru*”.

Przedstawienie i ocena wymienionych w ustawie wariantów przedsięwzięcia jest obligatoryjną treścią raportu i elementem oceny oddziaływania na środowisko, przy czym zgodnie z doktryną: „*Nie można wykluczyć sytuacji, w której wariant zaproponowany przez wnioskodawcę będzie również wariantem najkorzystniejszym dla środowiska i wówczas w praktyce będą występowały dwa dopuszczalne warianty.*” (Gruszecki Krzysztof, *Udostępnianie informacji o środowisku i jego ochronie, udział społeczeństwa w ochronie środowiska oraz oceny oddziaływania na środowisko. Komentarz*, wyd. II, LEX/el. 2013). Powyższe stanowisko zostało zaaprobowane również w orzeczeniach sądowych, m.in. w wyroku WSA w Rzeszowie z dnia 10 stycznia 2017 r., sygn. akt: II SA/Rz 609/16.

Zakres analiz i sposób przedstawiania informacji w raporcie o oddziaływaniu na środowisko wynika ze specyfiki danego przedsięwzięcia, co dotyczy również analizy wariantowej, odpowiadającej rodzajowi i skali zamierzenia inwestycyjnego. W przypadku dużej inwestycji liniowej, o przebiegu wykraczającym poza jedno województwo, przecinającej kilkanaście gmin,

należy mieć na uwadze, że wariantowanie lokalizacyjne drogi ekspresowej, usytuowanej w nowym śladzie, podlega ograniczeniom wynikającym m.in. z uwarunkowań środowiskowych, aktualnego zagospodarowania terenu, konieczności zachowania odpowiednich parametrów technicznych trasy (m.in. dotyczących krętości, niwelety i dostępności drogi). Wariantowanie nie polega jednak jedynie na różnicowaniu lokalizacji przedsięwzięcia, ale może dotyczyć również jego skali, rozwiązań technologicznych i projektowych poszczególnych elementów przedsięwzięcia, zagospodarowania terenu, organizacji i harmonogramu robót, doboru materiałów, co także potwierdza orzecznictwo sądowe (m.in. wyrok WSA w Warszawie z dnia 14 lutego 2017 r., sygn. akt: IV SA/Wa 2868/16). Analiza innych poza lokalizacją rozwiązań również wpisuje się w ocenę oddziaływania wariantów przedsięwzięcia na środowisko.

Przenosząc powyższe rozważania na grunt przedmiotowej sprawy, należy zauważyć, że w ramach przedsięwzięcia przeanalizowano zarówno warianty lokalizacyjne drogi (WI, WII oraz WIII – stanowiący kompilację dwóch pierwszych, którego początkowy odcinek odpowiada przebiegowi WI, a końcowy WII), jak i zróżnicowanych typów węzłów. Wszystkie warianty zostały opisane i porównane pod względem ich oddziaływania na środowisko w ramach wyczerpującej i obejmującej liczne kryteria analizy, co potwierdza zarówno treść *raportu* (rozdział VII: str. 319 - 352), jak i jego załączników graficznych odzwierciedlających sposób oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko (np. *Zeszyt A3 – część rysunkowa uwzględniająca wyniki oceny zarówno dla wariantów lokalizacyjnych drogi, jak i alternatywnych typów węzłów w odniesieniu do zajmowanego terenu oraz oddziaływań akustycznych w dwóch horyzontach czasowych, z uwzględnieniem efektów skumulowanych*). Takie podejście do sposobu wariantowania przedsięwzięcia zastosowano na całym przebiegu trasy, a nie tylko, jak podniesiono w odwołaniach, na terenie samej gminy Wadowice. Dodać należy, że na terenie ww. gminy *raport* uwzględnia również wariantowanie sposobu prowadzenia drogi, którą w wariantcie WII (ok. km 33+000 – str. 28 *raportu*) zaplanowano w tunelu, co również różnicuje sposób oddziaływania ocenianych wariantów na środowisko.

W tym stanie rzeczy należy stwierdzić, że *raport* spełnia wymagania, o których mowa w art. 66 ust. 1 pkt 5 lit. a oraz lit. b, a także pkt 6 i 7 *ustawy o oś* i zawiera opis i uzasadnienie dla wariantu wybranego, porównanego pod względem oddziaływania na środowisko z innymi wariantami.

Przeprowadzona przez organ I instancji ocena oddziaływania na środowisko, obejmowała zatem weryfikację *raportu*, który spełniał wymagania ustawowe i zawierał analizy wielokryterialne odnoszące się do większej liczby, niż to wynika z ustawy, wariantów realizacji przedsięwzięcia (w tym kombinacji wariantów lokalizacyjnych z poddanymi ocenie rodzajami węzłów).

Za nieuprawniony należy uznać prezentowany przez odwołujących się pogląd, że wymagania ustawowe, co do minimalnej liczby wariantów, spełniać ma nie tylko przedsięwzięcie jako całość (tu droga z uwzględnieniem jej całego przebiegu od roboczego km 0+555 do km 64+522, której dotyczy wnioski o wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach), lecz również jej dowolnie wybrane odcinki (np. wyselekcjonowany przez odwołujących się fragment, prowadzony przez gminę Wadowice, na terenie której ich zdaniem brakuje opisu i oceny wymaganej ustawowo liczby wariantów). Takie podejście, w ramach którego przedsięwzięcie

mogłoby być niejako w dowolny sposób dzielone przez strony, nie znajduje oparcia w przepisach *ustawy ooi*, w tym w art. 66, określającym zakres przedmiotowy *raportu*.

Niemniej, nawet zamykając ocenę w granicach gminy Wadowice, opisywana w *raporcie* liczba wariantów przekracza wymagania ustawowe, skoro poza lokalizacją trasy (według wariantu WI, tożsamego na terenie tej gminy z wariantem WIII, oraz wariantu WII), w obu przebiegach (różniących się dodatkowo rozwiązaniami technicznymi), inwestor planuje w ramach przedsięwzięcia wykonanie co najmniej trzech węzłów drogowych, a każdy z nich opisywany jest w postaci dwóch alternatywnych typów (*raport* – rozdz. VII.1.4).

W opinii organu odwoławczego, biorąc pod uwagę rodzaje analizowanych wariantów, nie ma podstaw by twierdzić, że w skali całego przedsięwzięcia, którego dotyczy przedmiotowa decyzja o środowiskowych uwarunkowaniach, różnice między wariantami były jedynie formalne (jak wskazano w odwołaniach) oraz, by uznać za słuszne stanowisko, że badane warianty nie stanowią racjonalnych alternatyw.

Podkreślić należy, że zarówno analizowane przebiegi główne planowanej trasy wraz z poddanymi ocenie typami węzłów, w różny sposób oddziałują na położone w ich sąsiedztwie tereny, na co wskazują treść *raportu* (rozdz. VII) i załączone do niego mapy uwarunkowań środowiskowych. Różnice między wariantami dotyczą zarówno powierzchni zajmowanego terenu, zakresu koniecznych do wykonania robót i przekształceń powierzchni ziemi (np. planowanego w wariancie II tunelu); koniecznych do wykonania obiektów mostowych na łącznicach – (np. na terenie gminy Wadowice zakres robót mostowych lub zajęcia terenu jest mniejszy w przypadku węzłów typu A); oddziaływań akustycznych (w konsekwencji wysokości i długości koniecznych do wykonania ekranów) i wpływu na dobra materialne (obejmującego najwięcej budynków zagrożonych drganiami i rozbiórką w przypadku wariantu II); stopnia naruszenia cennych przyrodniczo siedlisk (największego dla wariantu II) i in. Odnosząc się dodatkowo do podniesionych w odwołaniu argumentów, wskazujących na zbliżony sposób oddziaływania rozpatrywanych wariantów, podkreślić należy, że planowana droga ma m.in. przejąć ruch tranzytowy z obecnie eksploatowanej DK52. Zatem przedsięwzięcie projektowane jest w lokalizacji i w orientacji zbliżonej do obecnie funkcjonującej drogi krajowej. W tym stanie rzeczy nie budzi zdziwienia fakt, że rodzaj i zasięg spodziewanych oddziaływań, jak również charakterystyka terenów, na które oddziałują warianty są pod wieloma względami zbliżone. W oparciu o akta sprawy nie sposób jednak przyznać racji odwołującym się, że brak wyraźnych różnic oddziaływania uniemożliwia poddanie wariantów proponowanych przez inwestora ocenie. Argumentacja odwołujących się nie jest trafna również w przypadku zawężenia analiz jedynie do terenu samej gminy Wadowice. Z dokumentacji (m.in. rozdz. VII *raportu*), której ustaleń strony nie podważają, wynikają różnice w sposobie oddziaływania wariantu III, prowadzonego w bliskim położeniu względem granic miasta Wadowice oraz wariantu II, prowadzonego częściowo w tunelu i położonego w części na odcinku oddalonym na południe od Wadowic, znacznie bliżej granic Parku Krajobrazowego Beskidu Małego oraz obszaru Natura 2000 PLH 240023 Beskid Mały. Wyniki analizy wielokryterialnej, wyczerpująco opisanej w *raporcie*, wskazują (rozdz. VII.2), że preferowany przez inwestora WIII jest jednocześnie wariantem najkorzystniejszym dla środowiska. W opinii *GDOŚ*, akta sprawy nie potwierdzają,

aby w postępowaniu zakończonym decyzją z dnia 9 września 2016 r. miało miejsce naruszenie art. 66 ust. 1 pkt 5 a i b oraz pkt 6 i 7 *ustawy ooś* i brakowało oceny minimalnej liczby racjonalnych wariantów, w tym wariantu najkorzystniejszego z punktu widzenia środowiska.

Stowarzyszenie oraz Wadowice, zarzucając naruszenie art. 7, 8, 77 § 1, 80 oraz 107 § 3 *kpa*, wyjaśniają, że organ I instancji wziął pod uwagę jedynie dwa warianty przebiegu, zaproponowane przez inwestora, które na terenie gminy Wadowice nie były wobec siebie alternatywne. Odwołujący się są przekonani, że organ ochrony środowiska był zobowiązany, zgodnie z art. 66 ust. 1 pkt 5 lit. a i b i pkt 7 oraz art. 68 ust. 2 pkt 2 lit. a *ustawy ooś*, do wezwania inwestora do uwzględnienia dodatkowego alternatywnego przebiegu inwestycji. *RDOŚ w Krakowie* nie uczynił tego, uchylając w opinii skarżących art. 8 *kpa*, pomimo, że analizy wariantów położonych na północ od Wadowic domagały się władze miasta i jego mieszkańcy, a inwestor brał je pod uwagę przed złożeniem wniosku o wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach. Biorąc pod uwagę zgłaszane w toku postępowania zastrzeżenia, organ I instancji uchybił, w opinii stron, obowiązkowi dokładnego wyjaśnienia stanu faktycznego sprawy, skoro nie żądał uzupełnienia analiz o dodatkowe warianty lokalizacyjne. Zdaniem odwołujących się, brak uwzględnienia realnego wariantu alternatywnego skutkowało brakiem możliwości uznania, że wybrany wariant jest najkorzystniejszy dla środowiska.

W opinii *GDOŚ* argumentacja przemawiająca za naruszeniem art. 66 ust. 1 pkt. 5 a i b, a także pkt. 7 *ustawy ooś* nie jest trafna, do czego organ odwoławczy odniósł się we wcześniejszej części uzasadnienia niniejszej decyzji, przedstawiając wyjaśnienia na temat wielokryterialnej analizy wariantowej, której podlega całość przedsięwzięcia, a nie dowolnie wybrany fragment.

W postępowaniu nie doszło również do uchybienia art. 68 ust. 2 pkt 2 lit. a *ustawy ooś*, gdyż przepis ten nie ma zastosowania w niniejszej sprawie. Dotyczy on określania zakresu *raportu*, w przypadku przedsięwzięć, dla których wraz z wnioskiem o wydanie decyzji złożono kartę informacyjną przedsięwzięcia. W przedmiotowym przypadku, przepis ten nie miał zastosowania ponieważ postępowanie dotyczy przedsięwzięcia mogącego zawsze znacząco oddziaływać na środowisko, dla którego wraz z wnioskiem o wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach przedłożono *raport* (nie było zatem podstaw do określania jego zakresu).

Odnosząc się do argumentacji dotyczącej naruszenia art. 7, 8, 77§ 1, 80 oraz 107 § 3 *kpa*, należy zauważyć, że organ I instancji nie ignorował zgłaszanych w toku postępowania uwag i konfliktu społecznego związanego z planowanym przedsięwzięciem na terenie gminy Wadowice. Akta sprawy poświadczają, że *RDOŚ w Krakowie* przekazywał przedstawicielowi inwestora uwagi stron postępowania w celu wyczerpującego ustalenia stanu faktycznego sprawy i zbadania możliwości złagodzenia konfliktu. Z wyjaśnień udzielonych przez inwestora (zawartych m.in. w aneksie do raportu z czerwca 2015 r., piśmie z dnia 27 stycznia 2016 r. oraz z dnia 29 marca 2016 r.) wynika, że na etapie poprzedzającym przygotowanie wniosku o wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach warianty przedsięwzięcia były konsultowane i dopracowywane we współpracy z lokalnymi społecznościami. Wyjaśniono przyczyny, z powodu których wniosek inwestora nie obejmował analizy wariantów o przebiegu na północ od miasta Wadowice, oraz z jakich względów nie stanowiłyby one racjonalnych alternatyw.

Przeprowadzone przez organ I instancji postępowanie wyjaśniające pozwoliło na skompletowanie materiału dowodowego, na podstawie którego możliwe było określenie warunków realizacji inwestycji, mających na celu zminimalizowanie oddziaływania wybranego wariantu przedsięwzięcia na środowisko. Przesłanki, którymi kierował się organ zostały uwzględnione w uzasadnieniu decyzji z dnia 9 września 2015 r.

Podkreślić należy również, że to przede wszystkim inwestor jest dysponentem wniosku i jest uprawniony do określania zakresu i kształtu planowanego przedsięwzięcia, w tym jego wariantów. Organ prowadzący wszczęte na wniosek inwestora postępowanie, jest związany zakresem tego wniosku i może względem niego podejmować jedynie działania mieszczące się w granicach prawa. Jeżeli przeprowadzona w sprawie ocena oddziaływania na środowisko nie wykazuje znacząco negatywnego oddziaływania wariantu wnioskowanego do realizacji na środowisko, ani nie zachodzą inne przesłanki skutkujące odmową ustalenia środowiskowych warunków dla danej inwestycji, organ ustala je dla wariantu wskazanego we wniosku inwestora. W takiej sytuacji nie ma podstaw do zastosowania art. 81 ust. 1 *ustawy o oś*, zgodnie z którym: „Jeżeli z oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko wynika zasadność realizacji przedsięwzięcia w wariantcie innym niż proponowany przez wnioskodawcę, organ właściwy do wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, za zgodą wnioskodawcy, wskazuje w decyzji wariant dopuszczony do realizacji lub, w razie braku zgody wnioskodawcy, odmawia zgody na realizację przedsięwzięcia”.

Stanowisko takie znajduje potwierdzenie w wyroku Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 23 lutego 2011 r., sygn. akt II OSK 2516/10, w którym wskazano, iż „(...) rolą organu rozstrzygającego w sprawie uwarunkowań środowiskowych jest ocena dopuszczalności objętej wnioskiem inwestycji pod względem wymagań środowiskowych. Organ ten określa warunki korzystania z zasobów środowiskowych dla inwestycji sprecyzowanej we wniosku, o którego zakresie decyduje wnioskodawca. (...) Organ, nie posiada kompetencji do rozstrzygania w zakresie zaproponowanych rozwiązań technicznych, komunikacyjnych, objętej wnioskiem inwestycji drogowej czy też jej przebiegu. Poddaje własnej ocenie z zakresu ochrony środowiska skonkretyzowaną we wniosku inwestycję, której dotyczy dołączona do wniosku dokumentacja, opierając się na wynikach raportu oceny oddziaływania na środowisko opracowanego dla inwestycji o określonych parametrach technicznych.”.

Brak podstaw do zastosowania art. 81 ust. 1 *ustawy o oś*, wskazał również RDOŚ w Krakowie (w drugim akapicie na str. 63 uzasadnienia decyzji z dnia 9 września 2016 r.) w części, w której odnosił się do uwag stron, wnoszących o analizę innych niż przedstawione w raporcie wariantów. Organ I instancji uznał, że preferowany do realizacji wariant III stanowi jednocześnie wariant najkorzystniejszy dla środowiska względem badanych w raporcie alternatyw i jest możliwe takie określenie warunków jego realizacji, które nie przyczyni się do wystąpienia znaczących negatywnych oddziaływań na środowisko. Ocenę tę organ odwoławczy podziela. Tym samym w przedmiotowej sprawie, nie było podstaw do kierowania wobec wnioskodawcy żądania przedstawienia szczegółowych analiz przeprowadzonych dla innych wariantów drogi niż uwzględnione we wniosku.

Wnioski i argumenty wnoszone przez *Stowarzyszenie* oraz Burmistrza Wadowic niewątpliwie świadczą o konflikcie społecznym, który na terenie tej gminy ma miejsce w związku z planowaną

realizacją przedsięwzięcia. W związku z powyższym zarówno organ I instancji, jak i organ odwoławczy, przeprowadziły postępowanie wyjaśniające, dotyczące między innymi charakteru tego konfliktu w związku z postulowanymi wariantami o przebiegu północnym względem miasta Wadowice. Ze zgromadzonego materiału dowodowego wynika, że wnioskodawca w sposób spójny i konsekwentny przedstawia w uzupełnieniach do *raportu* oraz w kolejnych stanowiskach argumenty świadczące o tym, że rozważane przed złożeniem wniosku warianty „północne” względem miasta Wadowice nie stanowią racjonalnych alternatyw przedsięwzięcia.

Wbrew stanowisku odwołujących się, o braku uwzględnienia postulowanych przez nich wariantów we wniosku inwestora, nie przesądziło wyłącznie niesłuszne uznanie ich za znacząco negatywnie oddziałujące na obszar Natura 2000 (co jak zasadnie zauważono w odwołaniu mogłoby zostać osądzone dopiero po przeprowadzeniu ich oceny oddziaływania na środowisko). Jednocześnie nie ma kluczowego znaczenia i wpływu na wynik sprawy treść przywoływanej w *raporcie* oraz w odwołaniu opinii („*Beskidzka Droga Integracyjna – nowo zaproponowany wariant na obszarze gminy Tomice*”, autorstwa dr inż. ██████████, dr inż. ██████████ oraz mgr inż. ██████████), zawartej w rozdziale XIV Aneksu do raportu z czerwca 2015 r., odnoszącym się do analizy możliwych konfliktów społecznych związanych z przedsięwzięciem. Opinia ta, wykonana w 2009 r., odnosi się do potencjalnego oddziaływania drogi na cenne przyrodniczo obszary, położone na północ od Wadowic, ale, co należy podkreślić, uwzględniony w niej przebieg drogi nie stanowi wariantu będącego elementem wniosku o wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, ocenianego w ramach postępowania przez organ ochrony środowiska.

Dodać należy, że ww. opinia została przedstawiona przez inwestora w związku z konfliktem społecznym, w części *raportu*, w której inwestor informuje o motywach, które przed złożeniem wniosku o wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, brał pod uwagę kształtując wniosek i opracowując racjonalne warianty przedsięwzięcia. Poza potencjalnym zagrożeniem dla cennych przyrodniczo obszarów, inwestor podkreśla brak akceptacji mieszkańców i samorządów, w tym zdecydowany sprzeciw organów gminy Tomice, dla wariantów preferowanych przez przedstawicieli gminy Wadowice (w tym dla wkraczającego na teren gminy Tomice podwariantu 1h). Również poprowadzenie przedsięwzięcia w ciągu istniejącej obwodnicy Wadowic (rozważane przez inwestora przed złożeniem wniosku, jako podwariant 1c), nie stanowi racjonalnej alternatywy. W wyjaśnieniach z dnia 20 października 2017 r. przedstawiciel inwestora pisze m.in., że: „*ruch lokalny poruszający się po obecnej DK52 i dochodzących do niej dróg poprzecznych poza DK28 zostałby odcięty od możliwości wjazdu na BDI. Wjazd mógłby się odbywać tylko na węzle drogowym na skrzyżowaniu planowanej BDI i DK28. Aby umożliwić wjazd na węzeł należy wbudować dodatkowe drogi dojazdowe wzdłuż planowanej BDI i podłączyć je do DK28, która ma połączenie w węzle drogowym z BDI. Budowa dróg dojazdowych wymagać będzie zajęcia terenu oraz spowoduje dodatkowe wyburzenia i protesty.*”. Tym samym wprowadzenie planowanej inwestycji drogowej we fragmencie północnej części miasta Wadowice w ciągu istniejącej DK52, wbrew oczekiwaniom odwołujących się, byłoby konfliktogenne - wiązałoby się z koniecznością zajęcia poza obecnym pasem drogowym dodatkowego terenu i jego znacznym przekształceniem oraz skutkowałoby zwiększeniem zasięgu istniejących oddziaływań w tej części miasta, przy jednoczesnej utracie dostępności trasy dla

korzystających z niej obecnie mieszkańców. Inwestor wskazuje także na niekorzystny przebieg takiego wariantu trasy w obrębie Wadowic, oddziaływania na zabudowę mieszkaniową, niekorzystny przekrój podłużny, wysokie nakłady finansowe niewspółmierne do rezultatu oraz brak możliwości osiągnięcia zamierzonego celu polegającego na wyprowadzeniu ruchu tranzytowego z miasta. Jak wynika z akt sprawy, wariant ten (1c) wraz z konsekwencjami jego wyboru, został zaprezentowany mieszkańcom i przedstawicielom gminy Wadowice na etapie prowadzonych przez inwestora konsultacji (spotkanie w centrum kultury w Wadowicach w dniu 20 marca 2009 r.). Wynikiem spotkania było wskazanie przez zainteresowanych wariantu preferowanego, którym nie był wariant 1c. Akceptację zainteresowanych uzyskał wariant 1h, budzący zdecydowany sprzeciw przedstawicieli gminy Tomice (przez którą nie przebiega obecna DK52). Wybór ten (oczekiwanie realizacji wariantu 1h) został potwierdzony w pisemnym stanowisku Burmistrza Wadowic z dnia 10 marca 2010 r.

Zgodnie z powyższym wskazywany w odwołaniu, jako korzystny dla środowiska wariant rozważany przez inwestora przed złożeniem wniosku, jako podwariant 1c, nie jest wolny od wad, a jednocześnie w mniejszym stopniu umożliwi efektywne osiągnięcie zamierzonych celów. W tym stanie rzeczy wyjaśnić należy, że zgodnie z doktryną: *„Racjonalny wariant powinien być alternatywą dla wariantu proponowanego przez wnioskodawcę. Słowo racjonalny oznacza rozumowy, rozumny, ugruntowany poznanowo. Racjonalny wariant alternatywny musi opierać się na racjonalnych przesłankach realizacji przedsięwzięcia. Racjonalny wariant alternatywny to taki, który jest możliwy do realizacji z ekonomicznego, technicznego, technologicznego oraz prawnego punktu widzenia i jest zgodny z celem założonym przez inwestora.* (wyrok WSA w Krakowie, z dnia 31.01.2017, sygn. akt: II SA/Kr 1411/16). W przedstawionych okolicznościach sprawy oraz zgodnie z wyrażonym w orzecznictwie poglądem, wariantów postulowanych przez odwołujących się, nie sposób uznać za racjonalne alternatywy – wobec konsekwentnie prezentowanego w toku postępowania stanowiska inwestora na ten temat.

Nie bez znaczenia pozostaje fakt, że dostępne na stronie BIP urzędu gminy Wadowice uchwalone miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego przewidują korytarz zarezerwowany dla południowej obwodnicy miasta (KDGP – drogi głównej ruchu przyspieszonego), z którym w większości pokrywa się planowane przedsięwzięcie we wnioskowanym przez inwestora wariantcie VIII. Planowana w ramach przedsięwzięcia droga BDI (której klasę w toku postępowania zmieniono na drogę ekspresową, jednak bez zmiany i podwyższania jej parametrów, odpowiadających planowanej pierwotnie drodze GP) zgodnie z *raportem* (str. 321) wykracza poza wyznaczony korytarz we fragmencie, na którym dokonano korekty przebiegu w celu odsunięcia trasy od osiedla mieszkaniowego w Wadowicach. Przebieg Beskidzkiej Drogi Integracyjnej - południowy względem miasta Wadowice - uwzględniają zarówno obowiązujące miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego (dalej jako *mpzp*), jak i uchwalona 19 lipca 2017 r. (w toku przedmiotowego postępowania odwoławczego) zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Wadowice (uchwała Nr XL./291/2017 Rady Miejskiej w Wadowicach, w tym treść zawarta w Tomie I: *„Uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego”* – załącznik UT/2 *System komunikacji drogowej* oraz

w Tomie II: „Kierunki zagospodarowania przestrzennego” - § 23 *Priorytety rozwojowe* i § 28 *Kierunki Zagospodarowania terenów dróg i ulic Publicznych (KD)*).

Należy zauważyć, że dokumenty sporządzone i uchwalane przez organy gminy, wymagają zapewnienia udziału społeczeństwa i stanowią wyraz woli i polityki przestrzennej władz gminy. Ich treść nie potwierdza, że prezentowany przez odwołujących się sprzeciw dla południowego względem miasta Wadowice przebiegu trasy BDI, jest głosem większości mieszkańców gminy. Biorąc pod uwagę sposób uwzględnienia przebiegu BDI w dokumentach planistycznych gminy, nasuwa się wniosek, że w obrębie jej organów nie ma jednolitego stanowiska i zgody co do preferowanego przebiegu przedsięwzięcia.

Trudno również, w tych okolicznościach uznać za słuszne podnoszone w odwołaniu zastrzeżenia i wątpliwości, co do nieakceptowanego oddziaływania przedsięwzięcia w tym położeniu (w tym wyburzeń, likwidacji studni, oddziaływania akustycznego, oddziaływania na pomniki przyrody, krajobraz, tereny rekreacyjne itp.), skoro droga o wysokich parametrach jest w tej lokalizacji przewidywana do wykonania. Jeśli lokalny samorząd zamierzał wykorzystać teren rezerwowany na pas drogowy w inny sposób, to wyrazem tego powinny być działania zmierzające do wskazania innego ich przeznaczenia w *mpzp*.

W tym stanie rzeczy, zrozumiałe jest stanowisko inwestora, który nie widząc możliwości zaprojektowania w przebiegu północnym wariantu pozwalającego na uniknięcie konfliktów, wnosi o realizację wariantu w przebiegu co do zasady zgodnym z przewidywanym w dokumentach planistycznych. Takie rozwiązanie uznać należy za minimalizujące konflikty społeczne, bowiem mieszkańcy gminy mają prawo i podstawę spodziewać się zagospodarowania terenu w sposób przewidziany w prawie miejscowym (*mpzp*), nawet jeśli w związku z aktami rangi ustawowej nie musi to dotyczyć dróg publicznych.

Trudno również uznać za słuszną argumentację odwołujących się, którzy wskazują na naruszenie z art. 37 pkt 1 oraz art. 80 ust. 1 pkt 3 *ustawy oos* poprzez wydanie decyzji bez uwzględnienia interesu indywidualnego i grupowego mieszkańców gminy Wadowice oraz bez uwzględnienia opinii i uwag mieszkańców, *Stowarzyszenia* i organów gminy. Nie wydaje się niezgodne z wolą organów gminy i jej mieszkańców, poprowadzenie drogi w korytarzu wytyczonym z udziałem społeczeństwa w ramach procesu planowania przestrzennego. Sam fakt zidentyfikowania konfliktu nie stanowi natomiast podstawy do odmowy określenia warunków środowiskowych dla danego przedsięwzięcia.

W odniesieniu do prezentowanych w odwołaniu opinii o: *braku możliwości wskazania wariantu korzystniejszego dla środowiska* lub dokonania wyboru wariantu *niekorzystnego dla środowiska* należy zauważyć, że celem oceny oddziaływania na środowisko nie jest wyznaczenie inwestorowi do realizacji wariantu bezwzględnie najkorzystniejszego dla środowiska. Analiza wariantowa (polegająca co do zasady na porównaniu alternatyw proponowanych przez wnioskodawcę), umożliwić ma wybór takiego rozwiązania, które, będąc dopuszczalne pod względem środowiskowym, pozwoli jednocześnie w sposób racjonalny zrealizować zamierzenie inwestycyjne.

W związku z zarzutem naruszenia art. 66 ust. 1 pkt 6 oraz 7 lit. d oraz da i art. 68 ust. 2 pkt 2 lit. b *ustawy ooi*, odwołujący się wskazali dodatkowo na brak skompletowania i oceny materiału dowodowego w zakresie wpływu przedsięwzięcia na krajobraz Wadowic z uwzględnieniem chronionego krajobrazu Beskidu Małego oraz krajobrazu kulturowego Wadowic.

Z akt sprawy wynika, że informacje na temat wartości krajobrazowych i kulturowych terenu, na którym planowana jest trasa zostały uwzględnione zarówno w *raporcie*, jak i jego załącznikach ilustrujących bardziej szczegółowo ustalenia i ogólne wnioski zawarte w głównej części tekstowej. Szczegółowe informacje na ten temat znajdują się m.in. w części rysunkowej *raportu* (w tym w Zeszycie A3 – plansze wpływu na środowisko), a także w raporcie oddziaływania na środowisko kulturowe (Zeszyt B) oraz w Studium krajobrazowo – konserwatorskim UNESCO (Zeszyt E) i w pismach, które w imieniu wnioskodawcy były przedkładane w odpowiedzi na wezwania.

Teren położony w zasięgu oddziaływania planowanego przedsięwzięcia został przedstawiony jako atrakcyjny krajobrazowo z uwagi na urozmaiconą rzeźbę terenu, opisane w raporcie i załącznikach obiekty o wartości kulturowej oraz sposób zagospodarowania i wykorzystania terenu (m.in. do celów rekreacyjnych i turystycznych). W analizach uwzględniono tereny, na których krajobraz podlega ochronie (w tym Park Krajobrazowy Beskidu Małego). Dla całego przebiegu trasy dokonano oceny oddziaływania przedsięwzięcia i wskazano możliwości zminimalizowania wpływu, jakiego należy się spodziewać zajmując część terenu przez nowy obiekt liniowy. Z uwagi na przebieg planowanej drogi przez szczególnie cenny kulturowo i krajobrazowo obszar Kalwarii Zebrzydowskiej, wpisany na listę obiektów Światowego Dziedzictwa UNESCO (częściowo w otulinie oraz w odległości ok 1,61 km od granicy chronionego miejsca Światowego Dziedzictwa) na potrzeby oceny oddziaływania na środowisko sporządzono Studium Krajobrazowo – konserwatorskie, którego celem było określenie sposobu realizacji przedsięwzięcia bez znaczącego negatywnego wpływu na ten obszar.

Biorąc pod uwagę szczególnie wysokie i podlegające ochronie wartości terenu wpisanego na listę Światowego Dziedzictwa, nie dziwi konieczność potraktowania go, już na etapie wydawania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, ze szczególną uwagą i objęciem bardziej szczegółowymi analizami, niż pozostałe tereny.

Wbrew zarzutom zawartym w odwołaniu, wskazywany brak szczegółowej oceny na pozostałych obszarach (w tym na terenie gminy Wadowice) nie oznacza, że tam gdzie przeprowadzono bardziej ogólną analizę brakuje oceny wpływu przedsięwzięcia na krajobraz oraz krajobraz kulturowy.

Dokumentacja przedłożona przez inwestora uwzględnia badania i szczegółowe wyniki inwentaryzacji, przeprowadzonych w pasie oddziaływania wariantów przedsięwzięcia z odniesieniem ich do kilometraża i sposobu poprowadzenia drogi w danym terenie. Oddziaływanie przedsięwzięcia na cenne pod względem kulturowym tereny i obiekty (zarówno zabytkowe, jak i niepodlegające ochronie) opisuje np. zawarty w Zeszycie B trzyczęściowy raport o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko kulturowe, zawierający informacje m.in. o kolidujących lub położonych w zasięgu oddziaływania stanowiskach archeologicznych,

obiektach sakralnych, zabytkowych lub cennych budynkach mieszkalnych i gospodarczych, zagrodach itp., z uwzględnieniem waloryzacji tych obiektów. Przedstawione dane odnoszą się również do terenu gminy Wadowice, stąd uwzględniając cały zebrany w sprawie materiał dowodowy, nie można uznać zarzutu pominięcia zbadania wpływu przedsięwzięcia na krajobraz kulturowy gminy, za słuszny.

Oddziaływanie przedsięwzięcia na krajobraz, który zdaniem odwołujących się potraktowano zbyt ogólnikowo – tj. w sposób uniemożliwiający określenie skutecznych działań minimalizujących, opisano w tekście *raportu* w formie wniosków. Przywołane w odwołaniu konkluzje przedstawione w opisowej części *raportu*, konkretyzują się m.in. na załączonych do *raportu* mapach. Na nich widoczny jest przebieg wariantów i sposób ich prowadzenia w terenie (z uwzględnieniem wykopów, nasypów, obiektów mostowych w ciągu drogi, planowanych zabezpieczeń akustycznych) względem określonego typu zagospodarowania (np. zalesień, otwartych terenów rolniczych, osiedli itp.) z propozycjami nasadzeń w obrębie pasa drogowego (mających na celu minimalizację szeregu oddziaływań, w tym wpływu przedsięwzięcia na krajobraz). Analiza przedstawionej przez inwestora informacji wymaga kompleksowej oceny całości wniosku, w tym raportu i jego załączników. Opisowa część *raportu*, zwłaszcza w przypadku dużej inwestycji infrastrukturalnej, nie stanowi kompletnej informacji o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko.

W opinii organu odwoławczego dane, zawarte w materiale dowodowym zebranym przez organ pierwszej instancji, spełniały wymagania ustawowe i pozwalały wypełnić cel oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko, z uwzględnieniem ochrony krajobrazu i krajobrazu kulturowego. Biorąc jednak pod uwagę istniejący na terenie gminy Wadowice konflikt i zgłoszone przez strony zarzuty, organ odwoławczy w ramach postępowania wyjaśniającego wezwał do przedłożenia dodatkowych wyjaśnień, mających na celu uszczegółowienie informacji o oddziaływaniu przedsięwzięcia na krajobraz w gminie Wadowice. Uzyskane informacje (przekazane pismem z dnia 20 października 2017 r.) są spójne z przedstawionymi w *raporcie* i w jego załącznikach. Potwierdzają możliwość realizacji przedsięwzięcia i skutecznej minimalizacji jego oddziaływania na krajobraz z zachowaniem ciągłości szlaków turystycznych i dostępu do atrakcyjnych terenów położonych po obu stronach planowanej trasy.

Należy przy tym zauważyć, że z uwagi na specyfikę dużego przedsięwzięcia liniowego, proponowane na etapie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach rozwiązania minimalizujące oddziaływanie podlegają weryfikacji i uszczegółowieniu na etapie ponownej oceny oddziaływania na środowisko, kiedy to opracowany jest już projekt budowlany. Odnosi się to również do działań mających na celu minimalizację oddziaływania na krajobraz, takich jak m.in. możliwość zastosowania odbijających (w tym przezroczystych) ekranów akustycznych, obsadzenia ekranów pochłaniających i skarp nasypów, wykonanie nasadzeń izolacyjnych, określenie składu i forma nasadzeń planowanych w pasie drogowym. Mając to na uwadze, organ odwoławczy doprecyzował w niniejszym rozstrzygnięciu (punkt 52 sentencji) część warunków, podkreślając m.in. konieczność uszczegółowienia rozwiązań minimalizujących oddziaływanie na krajobraz na etapie ponownej oceny oddziaływania na środowisko, przy udziale specjalistów z dziedziny botaniki i architektury krajobrazu.

Tereny, przez które prowadzona jest droga BDI w przebiegu VIII, zgodnie z raportem oraz z ich przeznaczeniem według *mpzp*, to głównie tereny rolnicze, tereny zieleni, a także sąsiadujące z obszarami o funkcji mieszkaniowej i usługowej. Wbrew treści odwołania droga planowana jest w oddaleniu od terenów przeznaczonych ściśle na cele sportu i rekreacji (najbliższy planowanej drodze teren o takim przeznaczeniu, wg *mpzp*, znajduje się przy ul. Błonie i nie jest oddzielany przez planowaną inwestycję od osiedli miasta Wadowice). Aby uniknąć efektu barierowego i przecięcia szlaków komunikacyjnych oraz turystycznych, droga prowadzona jest częściowo po estakadach, do których prowadzą nasypy, zaś sąsiedztwo terenów chronionych akustycznie wymaga zastosowania ekranów. Zauważyć przy tym należy, że wbrew zarzutom odwołujących się część planowanych do zastosowania ekranów będzie przezroczysta. Możliwość taką potwierdzają zapisy *raportu* (str. 385 – 386), zgodnie z którymi: *ekrany przezroczyste należy zastosować na obiektach mostowych (z wyłączeniem obiektów z przewidzianą główną funkcją migracji E gdzie zastosowano nieprzezroczyste), w bliskiej odległości ekranu od budynków (do 15 m) oraz na wzniesieniach, w strefach ekspozycji krajobrazu kulturowego, zaś szczegółowe rozwiązania w tym zakresie będą określone na podstawie projektu budowlanego (w toku ponownej oceny oddziaływania na środowisko). Potwierdzają to również wyjaśnienia udzielone w październiku 2017 r., w których wstępnie opisano możliwości zastosowania ekranów transparentnych na terenie gminy Wadowice (str. 60 – 62).*

Taki sposób prowadzenia drogi niewątpliwie będzie miał wpływ na krajobraz, ale wprowadzenie koniecznych działań minimalizujących efekt barierowy, czy oddziaływanie akustyczne, ma w opinii organu odwoławczego wyższy priorytet niż ukrycie drogi np. poprzez jej poprowadzenie w poziomie terenu. W opinii organu odwoławczego nowy obiekt liniowy (przewidywany do realizacji w znacznej części zgodnie z *mpzp*, w rezerwie terenu dla drogi KDGP) nie przyczyni się do znaczącego negatywnego oddziaływania na krajobraz zarówno z uwagi na typ terenów pozostających w zasięgu oddziaływania (przekształconych przez człowieka i podlegających antropopresji), jak i z uwagi na możliwość częściowego maskowania drogi (w planowanych wykopach, na odcinku prowadzonym w dolinie Dąbrówki i jej dopływu - poniżej osiedli mieszkaniowych Wadowic) w terenie pofałdowanym i porośniętym drzewami przewyższającymi planowane do wykonania nasypy, a także z uwagi na działania minimalizujące (stosowanie transparentnych ekranów, odpowiednie dobranie nasadzeń zaprojektowanych z udziałem specjalisty botanika oraz architekta krajobrazu).

Realizacja wariantu VIII, wbrew prezentowanemu w odwołaniu pogładowi, nie zagraża celom ochrony Parku Krajobrazowego Beskidu Małego, który stanowi obszarową formę ochrony i wszelkie obostrzenia wynikające z tej ochrony zamykają się w jego granicach. O wyniku oceny oddziaływania na środowisko nie mogą przesądzić niewiążące opinie Dyrektora Zespołu Parków Krajobrazowych, dotyczące wariantu przebiegającego przez południową część gminy (wariant II). Widok z Wadowic w kierunku masywu Beskidu Małego, czy góry Jaroszewickiej, nie podlega ochronie z uwagi na ustanowienie na południe od Wadowic obszaru chronionego (Parku Krajobrazowego) i jego otuliny. Widok ten na niektórych fragmentach BDI zostanie zachowany bez istotnych zmian (np. na odcinku prowadzonym w wykopie ok. km 29+800 do 30+180, czy w miejscach, w których przedsięwzięcie, nawet prowadzone na nasypie,

nie przewyższy istniejącej linii drzew oraz prowadzone będzie w obniżeniu terenu – np. odcinek od ok. km 30+500 do 31+800). Nowy obiekt liniowy nie zdominuje znacząco krajobrazu (biorąc pod uwagę jego przebieg oraz zamierzone środki minimalizujące). Tym samym, wbrew argumentom odwołujących się, nie jest zagrożona panorama Wadowic w kierunku masywu Beskidu Małego, a stopień ingerencji przedsięwzięcia w krajobraz należy uznać za akceptowalny.

Odwołujący się słusznie wskazują na wadliwy sposób uzasadniania przez organ I instancji niektórych kwestii poruszanych w decyzji z dnia 9 września 2016 r. Za uchybienie należy uznać odnoszenie się do wniesionych w toku postępowania uwag i wniosków poprzez zestawianie ich w znacznej części z przywoływanym wprost stanowiskiem wnioskodawcy, które nie może zastępować własnej oceny i argumentacji organu wydającego decyzję. W decyzji z dnia 9 września 2016 r. argumenty organu podawane w odpowiedzi na uwagi stron i społeczeństwa są lakoniczne i zdominowane przez przywołany opis stanowiska inwestora. Biorąc jednak pod uwagę, że dyskusja z głównymi postulatami stron, dotyczącymi zmiany wariantu BDI na przebieg północny względem Wadowic, wymagała uzyskania stanowiska inwestora (dysponenta wniosku) oraz fakt, że uzyskane od inwestora informacje w czytelny i niebudzący wątpliwości sposób wykazują, że postulowane przez odwołujących się warianty północne nie stanowią racjonalnych alternatyw, należy zauważyć, że bardziej wyczerpujące uzasadnienie decyzji nie zmieniłoby kierunku podjętego rozstrzygnięcia, który organ odwoławczy uznaje za właściwy. Tym samym należy uznać, że stwierdzone w przedmiotowej sprawie uchybienie nie miało wpływu na wynik sprawy.

Na wynik sprawy nie mógł również wpłynąć sposób poinformowania stron przez organ I instancji o zamiarze przeprowadzenia rozprawy otwartej dla społeczeństwa. Strony, łącznie z wnioskującym o przeprowadzenie rozprawy *Stowarzyszeniem*, zawiadomiono w drodze obwieszczenia, ogłoszonego w trybie art. 49 *kpa*. *Stowarzyszenie* podnosi w odwołaniu, że taki sposób zawiadamiania sprawił, iż przedstawiciele tej organizacji nie mieli wiedzy o terminie rozprawy i w niej nie uczestniczyli. Biorąc jednak pod uwagę, że rozprawa administracyjna stanowi fakultatywny element postępowania w sprawie wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, a po jej przeprowadzeniu (we wrześniu 2015 r.) postępowanie zakończone decyzją z dnia 9 września 2016 r., było prowadzone dostatecznie długo, aby skutecznie zapewnić udział społeczeństwa (ponowiony w 2016 r., po uzupełnieniu akt sprawy) oraz czynny udział stron (w tym udział uczestniczących aktywnie i wnoszących uwagi odwołujących się). Należy zatem stwierdzić, że strony, w tym *Stowarzyszenie*, miały dostateczną możliwość, aby przedstawić swoje stanowisko w ramach postępowania, przed wydaniem decyzji. Wyjaśnić również należy, że przyjęty przez organ I instancji sposób zawiadamiania o rozprawie (poprzez obwieszczenia upubliczniane w oparciu o art. 49 *kpa* w związku z art. 74 ust. 3 *ustawy oos*) jest prawidłowy, co potwierdza orzecznictwo sądowe (por. wyrok WSA w Łodzi z dnia 10 grudnia 2013 r., sygn. akt: II SA/Łd 844/13).

Odnosząc się dodatkowo do argumentów odwołujących się, na temat oddziaływania analizowanych wariantów na środowisko na terenie gminy Wadowice należy raz jeszcze podkreślić, że z akt sprawy wynika możliwość zminimalizowania oddziaływań (w tym tych o największym zasięgu - wynikających z emisji hałasu) do poziomu zapewniającego spełnienie

standardów ochrony środowiska. Zminimalizowane zostaną również inne oddziaływania przewidywane na etapie realizacji jak i eksploatacji przedsięwzięcia, w tym wpływ inwestycji na zasoby wód podziemnych (m.in. dzięki warunkom określającym zasady lokalizacji i organizacji zaplecza oraz placu budowy, a także dotyczącym wykonania szczelnego sposobu odwadniania drogi i oczyszczania wód przed ich odprowadzeniem do środowiska, lokalizowania podpór estakady poza strefą ujęcia wody na rzece Skawie w m. Gorzeń Dolny). Co do oddziaływania na dobra materialne podkreślić należy, że wprowadzenie drogi w nowym śladzie pociąga za sobą konieczność dokonania wyburzeń i jest to usankcjonowane przepisami prawa. W przypadku prowadzenia drogi głównie w korytarzu zarezerwowanym w *mpzpb*, nie ma podstaw do uznania, za słuszne zarzutów dotyczących spadku wartości wykupionych w jego sąsiedztwie działek oraz tego, że tereny te miały stanowić *centrum rozwoju turystycznego gminy*, a realizacja inwestycji to uniemożliwi. Co więcej *GDOŚ*, podobnie jak i organ I instancji, nie ma podstaw do odnoszenia się i porównywania skali wyburzeń i innych oddziaływań wariantu VIII z postulowanym przez odwołujących się wariantem północnym, który (zgodnie z udzielonymi wcześniej wyjaśnieniami) nie był uwzględniony, jako racjonalny wariant alternatywny we wniosku o wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach.

Mając na uwadze, że kompetencje orzecznicze organu odwoławczego nie sprowadzają się tylko do kontroli zasadności zarzutów podniesionych w odwołaniu w stosunku do decyzji organu I instancji, lecz oznaczają analizę całości akt sprawy oraz kontrolę merytoryczną badanego rozstrzygnięcia organu I instancji, w toku postępowania zweryfikowano zasadność określonych w decyzji z dnia z dnia 6 listopada 2015 r. warunków. W oparciu o analizowany w postępowaniu odwoławczym materiał dowodowy, w tym wyniki oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko oraz wnioski i argumenty stron postępowania, zdecydowano o uchyleniu części punktów zaskarżonej decyzji i ich umorzeniu lub orzeczeniu w ich zakresie co do istoty postępowania, w tym zdecydowano o:

1. uzupełnieniu sentencji decyzji poprzez wskazanie w punkcie I, że warunki środowiskowe ustalane są dla wariantu III wraz z węzłami w wariancie A. Organ I instancji uwzględnił informacje na temat wybranych do realizacji typu węzłów jedynie w załączonej do decyzji charakterystyce, co należy uznać za niewystarczające. Biorąc pod uwagę, że z dokumentacji wynika korzystniejszy dla środowiska charakter węzłów w wariancie A (powodujących mniejsze zajęcie terenu, mniejsze oddziaływanie na zlokalizowane w sąsiedztwie obiekty, mniejszy zakres przekształcenia terenu, zakres robót, efektywniejszy sposób włączenia ruchu w istniejący układ komunikacyjny itd.), zostały one wskazane do realizacji na warunkach określonych w dalszej części decyzji;
2. orzeczeniu innego brzmienia punktu I.2.3.b decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach z dnia 9 września 2016 r., którego ustalenia na temat sposobu lokalizowania zapleczy budowy i baz materiałowych zostały przeniesione i doprecyzowane w opisującym to zagadnienie punkcie I.2.15. Zmiana miała na celu uporządkowanie treści decyzji i ujednoczenie jej zapisów, tak by warunki były jednoznaczne;
3. orzeczeniu innego brzmienia punktu I.2.7, w którym uwzględniono wynikające z raportu (str. 471) zalecenie dotyczące zbadania stanu budynków znajdujących się w zasięgu

oddziaływania budowy z uwagi na emisję drgań przed rozpoczęciem robót, a także ich obserwację toku robót. Uwzględniono również konieczność oceny stanu nawierzchni dróg, po których prowadzony będzie ruch pojazdów na budowę, w związku z potrzebą dokonania napraw po realizacji przedsięwzięcia;

4. orzeczeniu nowego brzmienia punktu I.2.8, w którym z uwagi na konieczność zaprojektowana nasadzeń (z uwzględnieniem rodzimych gatunków roślin przystosowanych do panujących przy drodze warunków oraz tak, aby zminimalizować oddziaływanie drogi na środowisko, w tym na krajobraz), a także nadzorowania przeprowadzania nasadzeń (tak by zapewnić ich wysoką udatność), grupę specjalistów wskazanych do pełnienia nadzoru przyrodniczego poszerzono o możliwość włączenia do nadzoru poza fitosocjologiem także innych botaników oraz specjalistów z zakresu architektury krajobrazu. Ponadto w zapisie uwzględniono specjalistę z zakresu malakologii, którego nadzór ustanowiony został w ramach prac w korycie rzeki Cedron (punkt I.2.12.n);
5. orzeczeniu innego brzmienia punktu I.2.10.a i doprecyzowaniu sposobu prowadzenia robót w sąsiedztwie pozostawianych drzew i krzewów, a także środków służących ich ochronie przed uszkodzeniem;
6. orzeczeniu innego brzmienia punktu I.2.10.e i wprowadzeniu nadzoru specjalisty botanika przy wykonywaniu nasadzeń. Termin oraz sposób posadzenia drzewa w znacznym stopniu determinuje jego późniejszy wzrost. Nadzór botaniczny jest niezbędny z uwagi na trudne warunki panujące przy drogach, które w znaczący sposób dodatkowo zmniejszają udatność nasadzeń. Ponadto konieczność wycinki drzew oraz wyburzeń budynków pod realizację inwestycji może spowodować utratę ptasich siedlisk. Dlatego, zgodnie z informacjami wynikającymi z przekazanych do GDOŚ odpowiedzi na wezwanie (pismo z dnia 20.10.2017r.), z uwagi na występowanie dziuplaków na terenie inwestycji przewidziano montaż budek dla ptaków. Przedstawione ilości oraz typy budek odpowiadają kompensacji utraty części siedlisk dla zinwentaryzowanych gatunków;
7. orzeczeniu innego brzmienia punktu I.2.12.a i wprowadzeniu nadzoru przyrodniczego sprawującego kontrolę podczas wszelkich ingerencji w koryta cieków (w tym planowanych działań związanych z przekładaniem, umacnianiem lub regulacją cieków) z uwagi na wrażliwość środowiska wodnego i zamieszkujących go organizmów, na które negatywnie mogą wpływać prace prowadzone w ciekach powyżej danego siedliska;
8. uchyleniu i umorzeniu punktu I.2.12.c, który w brzmieniu określonym w decyzji nie stanowił żadnych konkretnych wytycznych i warunków odnoszących się do bezpiecznego dla środowiska sposobu prowadzenia robót w ciekach i w ich sąsiedztwie (określał cel, a nie konkretne ograniczenia, czy metody służące jego osiągnięciu). W opinii organu odwoławczego, warunki zapewniające wystarczającą ochronę środowiska wodnego zostały określone w innych punktach decyzji, w których mowa m.in. o lokalizacji i wyposażeniu zapleczy budowy, sposobu magazynowania materiałów budowlanych i humusu, nadzorze przyrodniczym, terminach prowadzenia prac itp.;
9. orzeczeniu innego brzmienia punktu I.2.12.d, z uwagi na wyniki inwentaryzacji ichtiologicznej, która wykazała obecność cennych gatunków ryb (takich jak: Pstrąg potokowy, Brzana, Brzanka, Ślíz, Jelec, Głowacz białopletwy, Głowacz przegopletwy, Pickielnica, Minóg

strumieniowy) w dorzeczach rzek Soły, Skawy i Skawinki. Obecność gatunków chronionych została wskazana na fragmentach części cieków, jednak prace powodujące zmiany w parametrach fizykochemicznych mają wpływ na środowisko wodne nie tylko w miejscu prowadzenia prac ale i poniżej. Jak wynika z typologii rzek/ JCWP przedstawionej w raporcie (Tabela 45) oraz późniejszych uzupełnieniach, rzeki te mogą być miejscem składania ikry. Z tego powodu termin wyłączenia prac związanych z negatywnym oddziaływanie na ichtiofaunę został ujednoczony. Dodatkowe obostrzenie dla cieku Pisarzówka wynika z przedstawionej w inwentaryzacji ichtiologicznej (rozdział 4) oraz w raporcie obecności pstrąga potokowego. Zgodnie z przedstawioną dokumentacją ciek ten zostanie uregulowany na długości 106,4 m, dlatego też uznano za konieczne wyłączenie możliwości prowadzenia prac ingerujących w koryto cieku w okresie największej wrażliwości tego gatunku na negatywne oddziaływania, z uwagi na jego rozród i inkubację ikry. W pozostałych, cennych z uwagi na stwierdzoną w nich faunę, ciekach, w przypadku konieczności wykonania robót w terminie podlegającym wyłączeniu, możliwość taka została wykluczona w przypadku obecności ikrzysk w korycie. W przypadku stwierdzonego braku ikrzysk roboty wykonywać można wyłącznie pod nadzorem przyrodniczym. Możliwe jest również wykonywanie robót pod osłoną grodzi, jednak ich montaż i demontaż powinien mieć miejsce poza określonymi okresami ochronnymi. Wprowadzone obostrzenia mają na celu zminimalizowanie oddziaływania robót na faunę cieków, w szczególności na gatunki ryb w okresie ich rozrodu;

10.orzeczeniu innego brzmienia punktu I.2.12.e, którego dotychczasowy zapis, dotyczący prowadzenia prac pod osłoną grodzi został uwzględniony w zreformowanym punkcie I.2.12.d. W nowym brzmieniu punktu I.2.12.e uwzględniono zapis mający na celu ochronę cieków przed pogorszeniem aktualnego stanu lub potencjału JCWP z uwagi na możliwość kumulowania się oddziaływań. Zgodnie z odpowiedzią na wezwanie GDOŚ, udzieloną pismem z dnia 20 października 2017 r., wszystkie przecinane przez planowaną drogę JCWP (poza Węgierką PLRW200012213296 i Kleczanką PLRW2000122134789) są zagrożone nieosiągnięciem celów środowiskowych. Prace związane z przekładaniem cieków mogą generować negatywne oddziaływania, które będą ograniczane m.in. poprzez zachowanie ciągłości morfologicznej cieków oraz odpowiednich terminów prac. Z uwagi na możliwość kumulowania się oddziaływań wynikających z robót prowadzonych jednocześnie w obrębie jednej JCWP GDOŚ uznał za konieczne zachowanie odpowiedniego harmonogramu prac - ograniczono możliwość jednoczesnego prowadzenia robót na więcej niż jednym odcinku danego cieku jednocześnie;

11.orzeczeniu innego brzmienia punktu I.2.12.h, tak aby bardziej jednoznacznie wskazać potrzebę zastosowania naturalnych materiałów do stabilizacji dna i brzegów cieku, co pozwoli w znacznym stopniu zminimalizować negatywne oddziaływanie m.in. na ichtiofaunę oraz na warunki hydromorfologiczne cieku. Materiały takie jak np. kamień czy faszyna zabezpieczając przed nadmierną erozją brzegów i dna jednocześnie imitują naturalne warunki panujące w ciekach. Z uwagi na obecność cennych gatunków ichtiofauny w dorzeczach Soły, Skawy i Skawinki konieczne jest wyeliminowanie z decyzji zapisu umożliwiającego stosowanie umocnień betonowych, co w odpowiedzi na wezwanie GDOŚ zostało potwierdzone wśród proponowanych działań minimalizujących, jako możliwe do zastosowania. Warunek

doprecyzowano zatem w sposób umożliwiający szybsze przywrócenie stanu sprzyjającego bytowaniu i migracji organizmów żywych;

- 12.orzeczeniu innego brzmienia punktu I.2.12.l, w którym mowa o zakazie montowania w ciekach barier uniemożliwiających migrację ryb, przy czym organ I instancji określił warunek odnosząc go w sposób niekonkretny do cieków istotnych dla ryb, bez ich precyzyjnego wskazania. W przypadku przedsięwzięcia polegającego na budowie drogi, która przekracza cieki z zastosowaniem obiektów mostowych i przepustów, a na etapie realizacji wymagane jest utrzymanie ciągłości morfologicznej i drożności cieków, w żadnym z nich nie należy dopuszczać możliwości zlokalizowania trwałej, fizycznej bariery, uniemożliwiającej migrację ryb i innych organizmów;
- 13.orzeczeniu innego brzmienia punktu I.2.14.a, ponieważ dotychczasowo określony warunek nie eliminował dostatecznie efektu bariery migracyjnej dla małych zwierząt, jaki mógłby nastąpić po wygrodzeniu szlaków migracji bez odławiania zwierząt i przenoszenia ich do terenów rozrodczych. Odławianie płazów za pomocą wiader usprawni ich przenoszenie poza zasięg negatywnego oddziaływania inwestycji. Dodatkowo brak odpowiedniego zabezpieczenia placu budowy przed przedostawaniem się płazów grozi zwiększoną śmiertelnością na etapie budowy w wyniku składania skrzeku w koleinach lub zastoiskach z wodą, uwięzieniu w wykopach lub poprzez rozjeżdżanie przez maszyny budowlane. Określono zatem zabezpieczenia wynikające z zaleceń zawartych w „*Raporcie z inwentaryzacji płazów, gadów i ich siedlisk...*” (Zeszyt C2) rozdział 5;
- 14.orzeczeniu innego brzmienia punktu I.2.14.d, w którym wskazano wymaganą częstotliwość kontroli miejsc stanowiących pułapki dla płazów, w tym wiader wkopanych wzdłuż wygrodzeń tymczasowych. W sezonie natężonych migracji, przy wysokich temperaturach oraz dużym nasłonecznieniu ważne jest, by kontrole tych miejsc odbywały się przynajmniej dwa razy dziennie, co zapobiegnie zwiększonej śmiertelności odławianych zwierząt.
- 15.uchyleniu i umorzeniu punktu I.2.14.f, którego postanowienia dotyczące nadzoru herpetologicznego pełnionego przy zasypywaniu likwidowanych zbiorników wodnych zostały uwzględnione w nowym brzmieniu punktu I.2.14.m;
- 16.orzeczeniu innego brzmienia punktów I.2.14.g oraz I.2.14.h z uwagi na konieczność uszczegółowienia sposobu postępowania podczas zasypywania zbiorników wodnych. Niemal cały obszar inwestycji jest terenem cennym herpetologicznie, a zbiorniki wodne są potencjalnym miejscem rozrodu płazów, dlatego podczas ich zasypywania należy postępować ze szczególną ostrożnością. Uszczegółowienie punktów decyzji wynika z zastosowania dobrych praktyk oraz z zaleceń zawartych w „*Raporcie z inwentaryzacji płazów, gadów i ich siedlisk...*” (Zeszyt C2) rozdział 5” nieuwzględnionych w pełni w dotychczasowym brzmieniu decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach;
- 17.zmiana punktu I.2.14.h, została uzasadniona powyżej, w punkcie 15, łącznie z warunkiem I.2.14.g;
- 18.orzeczeniu innego brzmienia punktu I.2.14.j, w którym zawarto odesłanie do szczegółowych wytycznych odnoszących się do sposobu wygrodzenia obiektów zabezpieczanych przed dostępem płazów. Zbiorniki retencyjne, zasilane w wodę pochodzącą z odwodnienia drogi, nie stanowią siedlisk równocennych ze zbiornikami występującymi poza pasem drogowym,

a ich zasiedlanie przez płazy i składanie w nich skrzeku może mieć wpływ na osłabienie sukcesu rozrodczego i kondycji lokalnych populacji z uwagi na skład stagnującej w nich wody, niesprzyjający rozwojowi młodych form. Zbiorniki powinny zostać zatem wygrozione w sposób, który w dostatecznym stopniu zabezpieczy je przed zasiedleniem przez płazy;

19. orzeczeniu uzupełnionego brzmienia punktu 1.2.14.l. Organ odwoławczy, uznając za słuszne uwagi *Towarzystwa* dotyczące wymaganej kompensacji przyrodniczej, która powinna odpowiadać oddziaływaniu inwestycji zarówno pod względem ilościowym, jak i jakościowym, określił oczekiwany jej zakres w odniesieniu do przewidywanej skali utraty zbiorników wodnych. Wskazano na konieczność wykonania stawów kompensacyjnych zanim dojdzie do zasypania istniejących. Określono również wymóg doprecyzowania cech projektowanych zbiorników kompensacyjnych, w tym wielkości i ukształtowania każdego z nich oraz sposobu zagospodarowania przyległych do nich terenów na etapie ponownej oceny oddziaływania na środowisko (punkt VI.1 w brzmieniu zreformowanym w niniejszej decyzji). Teren przylegający do inwestycji jest atrakcyjny dla płazów dzięki gęstej sieci hydrograficznej, obecności zbiorników i oczek wodnych, oraz dużych terenów otwartych, charakteryzujących się mozaiką polno - leśną. W łącznej powierzchni przeznaczonych do zasypania zbiorników (mierzących z reguły ułamek, kilka do kilkunastu arów) wyraźnie przeważający udział ma jeden, największy przeznaczony do likwidacji zbiornik w ok. km 49+000 (o powierzchni oszacowanej pierwotnie na ok. 2 ha), który wg „Raportu z inwentaryzacji płazów, gadów i ich siedlisk...” (Zeszyt C2, str. 42, tabela 1), jest w znacznym stopniu zarośnięty przez trzcinę i pałkę wodną. W ramach kompensacji większych siedlisk likwidowanych w ok. km 48+700 (zbiornik o powierzchni 11 arów) oraz ok. km 49+000 (zbiornik o powierzchni ok. 2 ha) zaplanowano wykonanie czterech siedlisk zastępczych (ok. km 48+800 i 49+250), w taki sposób że zniszczenie siedlisk w tej lokalizacji zostanie skompensowane w pobliżu miejsca likwidacji, po obu stronach planowanej drogi. Przy tym, z map o środowiskowych uwarunkowaniach wynika, że rezerwa terenu przeznaczona pod zaplanowane zbiorniki w ok. km 48+800, zdecydowanie przekracza wstępnie wskazane w raporcie powierzchnie planowanych zbiorników kompensacyjnych (100 - 300 m²). Biorąc pod uwagę informacje na temat likwidowanych zbiorników (o powierzchni opisanej w pkt. 1.2.14.m, i w przypadku większości z nich znacznie mniejszej niż zbiornik w ok. 49+000) uznano, że odtworzenie co najmniej 70% łącznej powierzchni wszystkich likwidowanych zbiorników (których dokładne parametry zostaną określone na etapie ponownej oceny oddziaływania na środowisko) wraz z właściwym zagospodarowaniem terenów do nich przyległych, zapewni skompensowanie niszczonego siedliska atrakcyjnego dla płazów i wyeliminuje możliwość wystąpienia znaczących negatywnych oddziaływań planowanej inwestycji na ich siedliska rozrodcze w stopniu adekwatnym do utraty siedlisk. Należy zauważyć, że określenie warunku w ten sposób umożliwia odtworzenie małych zbiorników, jako zbiorników o większej powierzchni niż likwidowana (z uwagi na znaczący udział zbiorników większych w łącznej powierzchni siedlisk likwidowanych), zaś odtworzenie zbiorników dużych (zwłaszcza zbiornika, którego powierzchnie mierzono w ha), jako ewentualnie mniejszych (ale za to zlokalizowanych po obu stronach drogi). W opinii *GDOŚ* zapewni to skompensowanie przewidywanych negatywnych oddziaływań;

20. orzeczeniu nowego brzmienia punktu I.2.14.m, w którym podkreślono potrzebę zapewnienia obecności i realizacji wskazań osób z nadzoru herpetologicznego podczas prac prowadzonych we wszystkich siedliskach istotnych dla populacji płazów, a w szczególności na przeznaczonych do likwidacji zbiornikach wodnych. Płazy charakteryzują się bardzo małą mobilnością i nie mają możliwości szybkiego reagowania na zbliżające się niebezpieczeństwo dlatego w przypadku prac naruszających siedliska atrakcyjne herpetologicznie konieczna jest obecność specjalisty, reagującego na ewentualne zaistniałe nieprzewidziane sytuacje;
21. orzeczeniu nowego brzmienia punktu I.2.15.b, w którym uzupełniono wymagania dotyczące sposobu magazynowania mas ziemnych, materiałów budowlanych poza siedliskami szczególnie cennymi i wrażliwymi (z wyjątkiem zbiorników wodnych przeznaczonych do likwidacji w ramach przedsięwzięcia, co będzie wymagało zgromadzenia mas ziemnych). Ponadto doprecyzowano, że magazynowane masy ziemne nie mogą być w sposób niekontrolowany (niewynikający z projektu budowlanego i warunków decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach) rozplantowane w dolinach cieków i podmokłych obniżeniach terenu, z uwagi na konieczność zachowania ich siedliskotwórczej funkcji;
22. orzeczeniu nowego brzmienia punktu I.2.15.c w celu zminimalizowanie oddziaływania przedsięwzięcia na szczególnie cenne siedliska, podatne na przekształcenia oraz wrażliwe na zanieczyszczenie. Doprecyzowano zapisy odnoszące się do sposobu lokalizowania, w uzgodnieniu z nadzorem przyrodniczym, zapleczy budowy oraz baz materiałowych (z uwzględnieniem dotychczasowych zapisów punktu I.2.3.b zawartych w reformowanej decyzji). Jednocześnie ujednotaczono wymóg zachowania odległości od cieków i zbiorników wodnych, który w reformowanej decyzji w sposób nieuzasadniony był dwukrotnie większy dla zbiorników wodnych;
23. orzeczeniu nowego brzmienia punktu I.2.15.d, z uwagi na konieczność uwzględnienia w warunku pominiętych w reformowanej decyzji terenów cennych herpetologicznie, pełniących funkcje siedlisk letnich;
24. w punkcie I.2.15 orzeczono również poszerzony zapis umożliwiający wyłączenie części rygorów, z uwagi na konieczność czasowego magazynowania części materiałów budowlanych bezpośrednio przy wykonywanych obiektach takich, jak obiekty mostowe i przepusty;”;
25. orzeczeniu innego zapisu pierwszych słów, wprowadzających warunki określone w kolejnych podpunktach punktu I.2.19. Zmiana ma charakter porządkujący ponieważ dotychczasowe brzmienie zmienionego zapisu błędnie sugerowało, że wszystkie następujące po nich podpunkty odnoszą się jedynie do *wykonania ekranów w celu ochrony przed kolizjami z ptakami i nietoperzami*. Tymczasem podpunkty od a do l dotyczą również szeregu innych środków minimalizujących barierowe oddziaływanie planowanej drogi na różne grupy zwierząt, w związku z czym odnośny fragment należało przeredagować;
26. uchyleniu i umorzeniu punktu I.2.19.a oraz orzeczeniu innego brzmienia punktu I.2.19.b z uwagi na konieczność zastosowania takich warunków, które zminimalizują dostatecznie oddziaływanie drogi na nietoperze i nie spowodują przy tym zagrożenia dla ptaków. W zdecydowanej większości nietoperze będą wykorzystywały do przelotów przestrzenie pod obiektami mostowymi, w przeciwieństwie do ptaków, dla których ekrany z siatki, mniej widoczne niż ekrany pełne, mogą powodować dodatkową śmiertelność. Z tego względu

- uznano, że nie należy stosować na obiektach mostowych ekranów (zwłaszcza z wykonanych z siatki), przewidywanych we wcześniejszym brzmieniu niepotrzebnie dla ochrony nietoperzy;
- 27.zmiana brzmienia punktu I.2.19.b została uzasadniona powyżej;
- 28.orzeczeniu nowego brzmienia punktu I.2.19.c w związku z pozyskaniem informacji (wynikającej z odpowiedzi z dnia 20.10.2017 r. na wezwanie *GDOŚ*) na temat możliwości przystosowania dodatkowych obiektów (m.in. w km 4+780 oraz 13+389) do pełnienia funkcji przejścia dla wszystkich grup zwierząt. Na obiektach tych konieczne jest zastosowanie ekranów antyolśnieniowych z uwagi na fakt, iż znajdują się one na szlakach intensywnych migracji zwierząt oraz w rejonie bytowania dużych ssaków kopytnych, wrażliwych na oświetlenie drogi. Projekt planowanej drogi nie zakłada stałego oświetlenia estakad, mostów oraz wiaduktów, dzięki czemu negatywne oddziaływanie związane z oślepieniem zwierząt będzie znacząco ograniczone i związane wyłącznie ze światłami przejeżdżających samochodów. Z tego względu stosowanie osłon antyolśnieniowych w rejonie pozostałych przejść dla zwierząt małych i średnich, mało wrażliwych na migające światła samochodów, jest zbędne;
- 29.orzeczeniu nowego brzmienia punktu I.2.19.d.vi. Wskazane w uchylonym warunku parametry minimalne przejść dla zwierząt oraz przepustów zostały uszczegółowione poprzez wskazanie konkretnych parametrów dla poszczególnych przejść w punkcie I.2.19.h. W nowym zapisie punktu I.2.19.d.vi uszczegółowiono wymagania dotyczące dostosowania przejść dla zwierząt małych, tak aby w możliwie największym stopniu zwiększyć sukces migracji. Jednocześnie uwaga *Towarzystwa* dotycząca potrzeby pozostawienia pasów gruntu po obu stronach ciekłu zamiast montażu w każdym z nich podwieszanych półek, została uznana za słuszną. Pozostawienie pasów gruntu lepiej minimalizuje niebezpieczeństwo przerwania lub utrudnienia szlaku migracji (np. w wyniku uszkodzenia podwieszanych półek, przerwania ich ciągłości z otoczeniem lub wymywania z ich powierzchni warstwy gleby);
- 30.orzeczeniu nowego brzmienia punktu I.2.19.d.vii. Informacje z dotychczasowego warunku, dotyczące zagospodarowania półek, zostały uwzględnione w obecnym punkcie I.2.19.d.vi. Wprowadzany obecnie warunek ma na celu zapewnienie atrakcyjności projektowanych przejść dla zwierząt oraz dostosowanie dużych obiektów do potrzeb migracyjnych wszystkich grup zwierząt;
- 31.orzeczeniu nowego brzmienia punktu I.2.19.d.x, w którym określono odcinki, na których należy zaprojektować płotki ochronno – naprowadzające. Długość oraz lokalizacja płotków ochronno-naprowadzających jest istotnym czynnikiem zwiększającym sukces migracji oraz w znaczący sposób minimalizującym śmiertelność zwierząt na drogach. Wskazane odcinki wymagają zastosowania płotków naprowadzających zwierzęta na przejścia, ponieważ w tych lokalizacjach nie są planowane inne stałe wygrodzienia herpetologiczne. Ich szczegółowa lokalizacja powinna uwzględniać lokalne uwarunkowania terenowe w związku z czym wymagać będzie dopracowania z udziałem herpetologa na etapie ponownej oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko (zgodnie z punktem VI.3 w brzmieniu zreformowanym w niniejszej decyzji). Naprowadzanie do pozostałych przejść dla zwierząt będzie skuteczne dzięki połączeniu ogrodzeń ochronnych w sposób szczelny z czołem dolnych przejść dla zwierząt, co zostało wskazane w punkcie I.2.19.d.ix decyzji;

- 32.orzeczeniu nowego brzmienia punktu I.2.19.d.xi, w którym wskazano lokalizacje wytypowane do wykonania wygradzeń stałych i tymczasowych z uwagi na ochronę płazów. Opisane w dotychczasowym brzmieniu lokalizacje (miejsca rozrodu płazów) nie uwzględniały m.in. konieczności zabezpieczenia dolin cieków, na co słusznie zwróciło uwagę *Towarzystwo*. Konieczne było uszczegółowienie lokalizacji i zasięgu stałych i tymczasowych wygradzeń herpetologicznych;
- 33.orzeczeniu nowego brzmienia punktu I.2.19.d.xii, którego dotychczasowa treść (dotycząca konieczności zakończenia wygradzeń zawrotkami) została uwzględniona w punkcie I.2.19.g.v. W nowym zapisie wprowadzony został warunek zastosowania rynien uniemożliwiających przedostawanie się płazów na drogi w miejscach skrzyżowań, zjazdów itp., co słusznie podniosło odwołujące się *Towarzystwo*. Dodatkowo dodano punkt o konieczności wykonania urządzeń ochronnych przed oddaniem drogi do użytku. Odpowiednia ochrona płazów przed negatywnym oddziaływaniem drogi wymaga zachowania ciągłości wygradzeń na całej długości obszarów siedliskowych;
- 34.orzeczeniu nowego brzmienia punktu I.2.19.d.xiii, i uszczegółowienie warunków mających na celu zabezpieczenie urządzeń drogowych przed przedostawaniem się do nich małych zwierząt bez możliwości opuszczenia. W *raporcie* na stronie 435 wskazano, iż wszystkie elementy odwodnienia znajdujące się w obrębie inwestycji należy szczelnie zabezpieczyć przed dostępem płazów. Jednak brak konkretnych rozwiązań nie daje możliwości weryfikacji czy zastosowane urządzenia będą skuteczne. Z tego względu *GDOŚ* określił sposoby zabezpieczeń, które skutecznie zminimalizują negatywne oddziaływanie inwestycji;
- 35.uchyleniu i umorzeniu punktu I.2.19.d.xv, którego treść dotycząca zabezpieczenia urządzeń odwodnieniowych, została zawarta w podpunkcie I.2.19.d.xiii;
- 36.orzeczeniu nowego brzmienia punktu I.2.19.e.i, w którego dotychczasowym zapisie znalazły się błędy pisarskie, zaś w nowym zapisie doprecyzowano czego należy unikać przy planowaniu infrastruktury drogowej w pobliżu przejść dla zwierząt i najść na przejścia;
- 37.uchyleniu i umorzeniu punktu I.2.19.f, którego treść dotycząca ograniczeń w sposobie zagospodarowania przejść dolnych dla małych zwierząt została uwzględniona w punktach I.2.19.d.vi oraz I.2.19.e.i i I.2.14.j;
- 38.orzeczeniu nowego brzmienia punktu I.2.19.g, który uzupełniono o szczegółowe wskazania odnoszące się do sposobu wykonania (materiały, parametry) wszystkich typów wygradzeń. Wysokość ogrodzenia ochronnego oraz rozstaw oczek siatki ma kluczowe znaczenie dla skuteczności powstrzymania zwierząt przed wtargnięciem na drogę. Wielkość oczek siatki musi być dostosowana do rozmiarów ciała zatrzymywanych zwierząt, a rozkład ich wielkości na arkuszu musi być dobrany do możliwego poziomu przenikania poszczególnych gatunków. Dodatkowo za słuszne uznano uwagi *Towarzystwa*, dotyczące konieczności zastosowania pełnych wygradzeń w zasięgu migracji form juvenilnych płazów, które mogą pokonywać barierę nawet o wielkości oczek <0,5 cm. W celu zwiększenia czytelności decyzji, wszystkie elementy dotyczące ogrodzeń ochronnych zostały umieszczone w jednym punkcie. Jednocześnie biorąc pod uwagę, że pod pewnymi warunkami funkcję wygradzeń ochronnych mogą z powodzeniem pełnić inne elementy wyposażenia drogi (np. skarpy oporowe, ekrany

- akustyczne) dopuszczono możliwość ich dostosowania przy udziale specjalistów z nadzoru przyrodniczego na etapie ponownej oceny oddziaływania na środowisko;
39. orzeczeniu nowego brzmienia punktu I.2.19.h, w którym zawarto liczniejszy wykaz przejść dla zwierząt, uaktualniony zgodnie z przedłożonymi przez wykonawcę *raportu* wyjaśnieniami z dnia 20.10.2017r., stanowiącymi odpowiedź na wezwanie organu ze względu na bliskie położenie siedlisk gatunków oraz możliwych tras migracji. Z wyjaśnień wynikała możliwość dostosowania dodatkowych obiektów do pełnienia funkcji przejść dla zwierząt poprzez przystosowanie ich wymiarów oraz sposobu zagospodarowania (stosowanie roślinności osłonowej i naprowadzającej, ekranów antyolśnieniowych, zagospodarowanie powierzchni przejścia oraz najścia);
  40. uchyleniu i umorzeniu punktu I.2.19.i, którego zapisy zostały uwzględnione w punkcie dotyczącym przejść dla zwierząt I.2.19.h. Przepust (w ok. km 60+800), o którym mowa w dotychczasowym, uchylonym brzmieniu punktu, jest projektowany jako suchy i nie wymaga stosowania póltek;
  41. orzeczeniu nowego brzmienia punktu I.2.19.j, w którym pozostawiono jedynie dwa z określonych w pierwszej instancji obiektów, mogących dodatkowo umożliwić migrację płazów. Zgodnie z wyjaśnieniami z dnia 20 października 2017 r. Pozostałe obiekty znajdujące się w dotychczasowym warunku zostały uwzględnione w wykazie przejść dla zwierząt zawartym w punkcie I.2.19.h. Dodatkowo, po analizie uwarunkowań projektowych *GDOŚ* uznał, że obiekt w km 52+517, pomimo propozycji dostosowania go do pełnienia funkcji przejścia dla zwierząt małych (uzupełnienie z dnia 20 października 2017 r.), powinien zostać całkowicie wygradzony przed przedostawaniem się małych zwierząt w okolice planowanego w tym kilometrze zjazdu. Zabudowa przestrzeni najścia do estakady oraz przestrzeni pod obiektem może generować znaczną śmiertelność płazów. Ponadto, w ramach dostosowywania planowanych do wykonania obiektów, przewidziano, zgodnie z uwagami *Tomarzystwa*, konieczność dostosowania dróg serwisowych do bezpiecznego bytowania w ich sąsiedztwie płazów;
  42. uchyleniu i umorzeniu punktu I.2.19.k. Dotychczasowe zapisy z tego punktu zostały uwzględnione w punkcie dotyczącym przejść dla zwierząt I.2.19.h;
  43. orzeczeniu nowego brzmienia punktu I.2.23.a, w którym dodano, że szczegółowe rozwiązania projektowe, w tym polegające na doborze kolorystyki obiektów (które nie powinny stanowić podkreślonej w krajobrazie dominanty) oraz nasadzeniom (roślinności rodzimej, odpornej na zanieczyszczenia, maskującej obiekty takie jak np. ekrany, skarpy nasypów) powinny zostać dopracowane na etapie ponownej oceny oddziaływania na środowisko przy współpracy z pełniącymi nadzór przyrodniczy specjalistami z dziedziny architektury krajobrazu i botaniki. Na etapie tym, z projektu budowlanego wynikać będą szczegółowe rozwiązania, potwierdzające m.in. wysokość i nachylenie skarp, lokalizacje i wysokość stosowanych ekranów pochłaniających, ilość i rodzaj przestrzeni pozostawianej w pasie drogowym do obsadzeń, w związku z czym jest to etap właściwy do szczegółowego zaprojektowania wymaganych działań minimalizujących. Udział wymienionych specjalistów, zarówno na etapie projektowania jak i wykonania przedsięwzięcia, ma na celu zwiększenie jakości i trwałości działań minimalizujących;

44. orzeczeniu nowego brzmienia punktu I.2.24, w którym dodano, że wymóg ujmowania wód opadowych i roztopowych w system kanalizacji deszczowej dotyczy nie tylko samej jezdni ale również MOP, co ma na celu minimalizację oddziaływania pojazdów na środowisko, również na wypadek ewentualnych awarii;
45. orzeczeniu nowego brzmienia punktu I.2.25, w którym doprecyzowano odcinki szczególnie wrażliwe (o których mowa w rozdz. III.5.3 oraz VI.5 *raportu*), na których należy zastosować dodatkowe środki ochrony przed zanieczyszczeniem, w postaci separatorów substancji ropopochodnych. Ponadto wskazano, że warunek dotyczący oczyszczania wód opadowych przed odprowadzeniem do środowiska dotyczy wszystkich obiektów w ramach przedsięwzięcia (nie tylko drogi, ale również towarzyszących jej obiektów, po których prowadzony jest ruch - np. MOP);
46. uchyleniu i umorzeniu punktu I.2.32, którego postanowienia zostały uwzględnione w punkcie dotyczącym prac w korytach cieków - I.2.129.h;
47. orzeczeniu nowego brzmienia punktu I.2.34, w którym rozbudowano warunek dotyczący okresowych kontroli obiektów wykonanych w ramach przedsięwzięcia. Pominięto nałożony wcześniej warunek prawidłowej eksploatacji rowów odwadniających, który uznano za niestanowiący konkretnego i precyzyjnego wymagania. W zamian wprowadzono wymóg uwzględnienia w trakcie kontroli urządzeń odwodnienia w zakresie sprawności systemów chroniących je przed przedostawaniem się do nich zwierząt oraz rozwiązań umożliwiających ich ucieczkę. Biorąc pod uwagę, że stan techniczny obiektów inżynierskich kontrolowany jest przez cały okres eksploatacji drogi, w celu zapewnienia drożności przejść w okresie kluczowym dla stabilnego funkcjonowania populacji, czyli w okresach migracji wiosennych i jesiennych, wskazano na potrzebę kontrolowania szczelności wygrodzień, zabezpieczenia elementów odwodnienia oraz drożności przejść przed rozpoczęciem sezonów migracji. Kontrola we wskazanych terminach zabezpieczy możliwość migracji wszystkich grup zwierząt, dla których zaprojektowane zostały przejścia;
48. orzeczeniu nowego brzmienia punktu I.2.41, w którym odniesiono się do czasowego magazynowania odpadów (nie składowania, jak zapisano w dotychczasowym brzmieniu warunku, które jest formą utylizacji odpadów), i aby bardziej precyzyjnie niż dotychczas określić sposób postępowania przywołano potrzebę uwzględnienia warunków określonych w punkcie I.2.15;
49. orzeczeniu nowego brzmienia punktu II.4 decyzji, w którym częściowo uwzględniono wniosek odwołującego się *Towarzystwa* dotyczący monitoringu herpetologicznego. Nie uwzględniono ściśle określonego (co do dnia), terminu prowadzenia monitoringu śmiertelności z uwagi na fakt, iż terminy rozpoczęcia migracji podlegają wahaniom ze względu na warunki pogodowe, a w zależności od sezonu przesunięcia sięgają nawet pełnego miesiąca. W opinii *GDOŚ* intensywność kontroli również powinna zostać uzależniona od sprzyjających migracjom warunków pogodowych. Jednak z uwagi na fakt, iż określenie terminów monitoringu zwiększa szanse uzyskania miarodajnych danych usprawniający ich dalszą analizę oraz ocenę skuteczności zastosowanych rozwiązań, warunek został uszczegółowiony, poprzez wskazanie preferowanych okresów i liczby kontroli;

50. orzeczeniu nowego brzmienia punktu VI.1, z uwagi na konieczność uwzględnienia na etapie ponownej oceny oddziaływania sposobu wykonania i zagospodarowania siedlisk mających na celu kompensację przyrodniczą (w tym określenie z udziałem specjalistów przyrodników konkretnych parametrów zbiorników kompensacyjnych). Ostateczna wielkość stawów będzie znana na etapie projektu budowlanego, po uwzględnieniu wszystkich uwarunkowań technicznych. Na obecnym etapie projektowania przedstawione linie rozgraniczające teren inwestycji wskazują, iż stawy te mogą być większe niż wstępnie wyrysowane na mapach uwarunkowań środowiskowych. Dopracowany, w oparciu o szczegółowe rozwiązania znane na etapie projektu budowlanego, powinien zostać również sposób zagospodarowania przejść dla zwierząt i ich otoczenia;
51. orzeczeniu nowego brzmienia punktu VI.3, w którym uszczegółowiono zakres ponownej oceny odnoszącej się do wygradzeń herpetologicznych. Zgodnie z uwarunkowaniami środowiskowymi (występowanie obszarów siedliskowych płazów, zbiorników rozrodczych, dolin cieków, obszarów sezonowych migracji) wygradzenia powinny zostać zastosowane niemal na całej długości planowanej trasy. W związku z powyższym, w oparciu o projekt budowlany należy doprecyzować ich szczegółową lokalizację (lub możliwość wygradzenia jej całości) oraz sposób szczelnego jej zabezpieczenia, przy udziale specjalistów z nadzoru przyrodniczego;
52. orzeczeniu nowego brzmienia punktu VI.6, dotyczącego szerszego i bardziej szczegółowo określonego zakresu zagadnień (poza wymaganiami ustawowymi w tym zakresie) wymaganych do analizy na etapie ponownej oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko. W dodatkowych punktach (od 7 do 9) wskazano potrzebę uszczegółowienia w oparciu o konkretne rozwiązania projektu budowlanego oceny w zakresie zabezpieczeń akustycznych (z uwzględnieniem m.in. rozwiązań konstrukcyjnych dla obiektów mostowych, których niewłaściwe zabezpieczenie może przyczynić się do emisji hałasu z uwagi na ruch pojazdów na dylatacjach), kwestii związanych z nasadzeniami i rozwiązaniami minimalizującymi oddziaływanie na środowisko, w tym krajobraz (jak np. ukształtowanie i pokrycie roślinnością skarp, kolorystyka poszczególnych obiektów), a także indywidualna ocena konieczności zabezpieczenia osuwisk i sposobów zapewnienia dostępu do wody w zamian za likwidowane studnie. Ponadto, zgodnie z wymaganiami określonymi w art. 82 ust. 1 pkt 4 przedstawiono stanowisko o braku konieczności przeprowadzania transgranicznej oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko na etapie ponownej oceny, co zostało podyktowane położeniem i zasięgiem ewentualnego negatywnego oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko, które nie obejmie państw sąsiednich;
53. uchyleniu i umorzeniu punktu VIII decyzji oraz Załącznika nr 2, stanowiącego dodatkowy element decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, w postaci wielkoformatowej mapy z zaznaczonym przebiegiem Beskidzkiej Drogi Integracyjnej. Biorąc pod uwagę, że zgodnie z art. 82 ust. 3 *ustawy oos* wymaganym załącznikiem jest charakterystyka przedsięwzięcia, która w przedmiotowej sprawie spełnia oczekiwane standardy i zawiera wyczerpujące informacje na temat planowanego przedsięwzięcia, zdecydowano o uchyleniu dodatkowego załącznika w postaci mapy. W opinii organu odwoławczego, dodatkowy załącznik w tej postaci, nie jest niezbędnym elementem decyzji, a jego ustanowienie może przyczynić się do komplikacji przy

doręczaniu pełnej treści decyzji stronom postępowania (z uwagi m.in. na kłopoty techniczne związane z drukiem kolorowych wielkoformatowych map). Mapy, obrazujące przebieg przedsięwzięcia, stanowią natomiast element akt sprawy, do których strony postępowania mają prawo wglądu również po zakończeniu postępowania (zgodnie z art. 73 *kpa*);

54. orzeczeniu nowego brzmienia punktu IX oraz uchyleniu i umorzeniu w całości treści Załącznika Nr 3. W Załączniku tym, zgodnie z jego tytułem, organ I instancji, zamierzał zawrzeć *wykaz działek, na obszarze których zlokalizowane są i lasy i zwarte zadrzewienia, na których będą prowadzone prace przygotowawcze w postaci wycinki drzew i krzewów na terenach stanowiących własność Skarbu Państwa*. W oparciu o akta sprawy, w tym wypisy z rejestru gruntów, stwierdzić należy że zdecydowana większość wykazanych w Załączniku nr 3 działek w rzeczywistości jest własnością osób fizycznych i podmiotów innych niż Skarb Państwa. Ponadto należy zauważyć, że zgodnie z art. 82a *ustawy oos*, szczególne znaczenie ustawodawca przypisał wykazaniu działek, na których planowane są prace przygotowawcze, stanowiących własność Skarbu Państwa, zarządzanych przez Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe zgodnie z ustawą z dnia 28 września 1991 r. o lasach. W związku z powyższym w nowym brzmieniu punktu IX zawarto listę działek, które, zgodnie z informacjami zawartymi w aktach sprawy spełniają wymagany warunek dotyczący ich właściciela i zarządzającego gruntem podmiotu.

W pozostałej części GDOŚ utrzymał w mocy decyzję z dnia 9 września 2016 r., znak: OO.4200.8.2014.AK/ASl. Po przeanalizowaniu całości materiału dowodowego sprawy, organ drugiej instancji nie znalazł podstaw do uchylenia ww. decyzji Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Krakowie i skierowania sprawy do ponownego rozpatrzenia.

W związku z powyższym orzeczono jak w sentencji.

Decyzja niniejsza jest ostateczna.

Na niniejszą decyzję można wnieść skargę do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie, za pośrednictwem Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska ul. Wawelska 52/54, 00-922 Warszawa, w terminie 30 dni od dnia otrzymania decyzji.

W związku z obowiązywaniem od dnia 25 maja 2018 r. rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (Dz. Urz. UE L 119, str. 1), zwanego dalej „rozporządzenie RODO”, informuję, że:

- 1) administratorem Pani/Pana danych osobowych jest Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska z siedzibą w Warszawie ul. Wawelskiej 52/54, 00-922 Warszawa, tel.: 223 692 900, fax: 223 692 120, e-mail: kancelaria@gdos.gov.pl. Szczegółowe dane kontaktowe podane są na stronie internetowej GDOŚ: <http://www.gdos.gov.pl/kontakt>.
- 2) kontakt z inspektorem ochrony danych w Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska następuje za pomocą adresu e-mail: inspektor.ochrony.danych@gdos.gov.pl;

- 3) Pani/Pana dane osobowe przetwarzane będą w celu prowadzenia postępowania administracyjnego/sądowoadministracyjnego na podstawie art. 6 ust 1 lit. c) rozporządzenia RODO. Podanie Pani/Pana danych osobowych jest dobrowolne, ale niezbędne do realizacji obowiązku prawnego w postaci rozpatrzenia sprawy.
- 4) dane Pani/Pana mogą być udostępniane przez Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska podmiotom upoważnionym do uzyskania informacji na podstawie powszechnie obowiązujących przepisów prawa;
- 5) Pani/Pana dane osobowe mogą nie będą przez Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska przekazywane do państwa trzeciego/organizacji międzynarodowej;
- 6) podane przez Panią/Pana dane osobowe będą przechowywane przez okres wymagany przepisami prawa;
- 7) posiada Pani/Pan prawo dostępu do treści swoich danych osobowych oraz prawo ich sprostowania;
- 8) ma Pani/Pan prawo wniesienia skargi do Prezesa Urzędu Ochrony Danych Osobowych (PUODO), gdy uzna Pani/Pan, iż przetwarzanie danych osobowych Pani/Pana dotyczących narusza przepisy rozporządzenia RODO;
- 9) dane udostępnione przez Panią/Pana nie będą podlegały profilowaniu.

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska
w Katowicach
Marek Kejs
Marek Kail

Otrzymują:

1. Gmina Wadowice, Pl. Jana Pawła II 23, 34 – 100 Wadowice;
2. Stowarzyszenie „Inicjatywa Wolne Wadowice”, Pl. Jana Pawła II 6, 34 – 100 Wadowice;
3. Górnośląskie Towarzystwo Przyrodnicze im. A. Czudka, ul. Huberta 35, 40 – 543 Katowice;
4. ██████████ (pełnomocnik Dyrektora Oddziału GDDKiA w Krakowie), SWECO Engineering Sp. z o. o., ul. Wielicka 30, 30 – 552 Kraków
5. pozostałe strony - zawiadomienie w trybie art. 49 kpa.

Do wiadomości:

- Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Krakowie, ul. Mogilska 25, 31-542 Kraków;